

Nr 5 A.

Godkänd av första kammaren den 5 maj 1925.
Godkänd av andra kammaren den 5 maj 1925.

Riksdagens skrivelse till Konungen i anledning av vissa i statsverkspropositionen gjorda framställningar rörande utgifterna för budgetåret 1925—1926 under riksstatens femte huvudtitel, innefattande anslagen till socialdepartementet.

(Statsutskottets utlåtande nr 5.)

Till Konungen.

Departementet.

1:o) Uti den till riksdagen den 2 januari 1925 avlätna propositionen (nr 1) angående statsverkets tillstånd och behov för budgetåret 1925—1926 har Eders Kungl. Maj:t i avseende å femte huvudtiteln, innefattande anslagen till socialdepartementet, föreslagit riksdagen (punkt 1 av det vid propositionen fogade statsrådsprotokollet över socialärenden nämnda dag)

dels bestämma antalet ordinarie befattningar i socialdepartementet på följande sätt:

Befattning	Lönegrad
1 statssekreterare, arvode enligt 5 § i avlöningsreglementet å 17,000 kronor	
1 expeditionschef, arvode enligt 5 § i avlöningsreglementet å 15,000 kronor	
1 byråchef för lagärenden, arvode enligt 5 § i avlöningsreglementet å 12,000 kronor	

Befattning	Lönegrad
4 kansliråd	B 30
1 kansliråd, tillika statens inspektör för fattigvård och barnavård	B 30
5 förste kanslisekreterare	B 26
1 förste kanslisekreterare, tillika assistent hos statens inspektör för fattigvård och barnavård	B 26
1 registrator	B 22
4 andre kanslisekreterare	B 21
1 kansliskrivare	B 11
1 förste expeditionsvakt	B 7
3 förste kanslibiträden	B 7
3 expeditionsvakter	B 5
3 kanslibiträden	B 4;

dels godkänna följande stat för socialdepartementet, att tillämpas från och med budgetåret 1925—1926:

Stat.	Kronor
Avlöningar till ordinarie tjänstemän förslagsanslag	230,500
Vikariatsersättningar, förslagsanslag	5,100
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m.	31,700
Ersättning till sakkunniga biträden åt statens inspektör för fattigvård och barnavård	7,500
<hr style="width: 100%; border: 0.5px solid black;"/>	
Summa kronor 274,800;	

dels och höja det ordinarie förslagsanslaget till departementets avdelning av Eders Kungl. Maj:ts kansli, nu 268,100 kronor, med 6,700 kronor till 274,800 kronor.

Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag har icke givit riksdagen anledning till annan erinran, än att riksdagen med hänsyn till sitt beslut i fråga om ordnandet av kvinnliga befattningshavares avlöningsförhållanden ansett anslagsposten för avlöningar till ordinarie tjänstemän kunna något jämkas, förslagsvis till 229,400 kronor, varjämte iakttagits den av riksdagen beslutade förändrade benämningen av de enligt Eders Kungl. Maj:ts förslag till 7:e respektive 4:e lönegraderna hänfödda förste kanslibiträdes- och kanslibiträdesbefattningarna.

Riksdagen får sålunda anmäla, att riksdagen

dels bestämt antalet ordinarie befattningar i socialdepartementet på följande sätt:

Befattning	Lönegrad
1 statssekreterare, arvode enligt 5 § i avlöningsreglementet å 17,000 kronor	
1 expeditionschef, arvode enligt 5 § i avlöningsreglementet å 15,000 kronor	
1 byråchef för lagärenden, arvode enligt 5 § i avlöningsreglementet å 12,000 kronor	
4 kansliråd	B 30
1 kansliråd, tillika statens inspektör för fattigvård och barnavård	B 30

Befattning	Lönegrad
5 förste kanslisekreterare	B 26
1 förste kanslisekreterare, tillika assistent hos statens inspektör för fattigvård och barnavård	B 26
1 registrator	B 22
4 andre kanslisekreterare	B 21
1 kansliskrivare	B 11
1 förste expeditionsvakt	B 7
3 kanslibiträden	B 7
3 expeditionsvakter	B 5
3 kontorsbiträden	B 4;
<i>dels godkänt följande stat för socialdepartementet, att tillämpas från och med budgetåret 1925—1926:</i>	

Stat.	Kronor.
Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsanslag	229,400
Vikariatsersättningar, förslagsanslag.....	5,100
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m.....	31,700
Ersättning till sakkunniga biträden åt statens inspektör för fattigvård och barnavård	7,500
	<u>Summa kronor 273,700;</u>

dels ock höjt det ordinarie förslagsanslaget till departementets avdelning av Eders Kungl. Maj:ts kansli, nu 268,100 kronor, med 5,600 kronor till 273,700 kronor.

Sociala verk och inrättningar.

2:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 2)

dels bestämma antalet ordinarie befattningar hos riks försäkringsanstalten på följande sätt:

Befattning	Lönegrad
1 generaldirektör	A 3
3 byråchefer	B 30
1 förste aktuarie	B 24
3 sekreterare	B 24
5 aktuarier	B 21
2 byråingenjörer	B 21
3 notarier	B 21
1 registrator	B 21
1 kansliskrivare	B 11
1 förste expeditionsvakt	B 7
9 förste kanslibiträden	B 7
3 expeditionsvakter	B 5
8 kanslibiträden	B 4;

dels godkänna följande stat för riks försäkringsanstalten, att tillämpas från och med budgetåret 1925—1926:

	Kronor.
Stat.	
Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsanslag	234,300
Vikariatsersättningar, förslagsanslag	6,700
Arvode till en överläkare	5,000
	Summa kronor 246,000;

dels ock höja det ordinarie förslagsanslaget till riks försäkringsanstalten, nu 238,500 kronor, med 7,500 kronor till 246,000 kronor.

Det föreliggande förslaget ansluter sig till Eders Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställning angående ordnandet av kvinnliga befattningshavares avlöningsförhållanden. Med hänsyn till riksdagens i anledning av sagda framställning fattade beslut har allenast tarvats en mindre sänkning av anslagsposten för avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsvis med 2,800 kronor, samt viss ändrad benämning å förste kanslibiträdes- och kanslibiträdesbefattningarna.

Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen

dels bestämt antalet ordinarie befattningar hos riks försäkringsanstalten på följande sätt:

Befattning	Lönegrad
1 generaldirektör	A 3
3 byråchefer	B 30
1 förste aktuarie	B 24
3 sekreterare	B 24
5 aktuarier... ..	B 21
2 byråingenjörer	B 21
3 notarier	B 21
1 registrator	B 21
1 kansliskrivare	B 11
1 förste expeditionsvakt	B 7
9 kanslibiträden	B 7
3 expeditionsvakter	B 5
8 kontorsbiträden	B 4;

dels godkänt följande stat för riks försäkringsanstalten, att tillämpas från och med budgetåret 1925—1926:

	Kronor.
Stat.	
Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsanslag	231,500
Vikariatsersättningar, förslagsanslag	6,700
Arvode till en överläkare	5,000
	Summa kronor 243,200;

dels ock höjt det ordinarie förslagsanslaget till *riksförsäkringsanstalten*, nu 238,500 kronor, med 4,700 kronor till 243,200 kronor.

3:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 3) att för upprätthållande av riksförsäkringsanstaltens verksamhet, utöver det ordinarie anslaget, för budgetåret 1925—1926 anvisa ett extra förslagsanslag av 1,346,500 kronor.

Vad Eders Kungl. Maj:t under förevarande punkt i skilda hänseenden föreslagit, har riksdagen ansett sig böra bifalla; och får riksdagen alltså anmäla, att riksdagen för *upprätthållande av riksförsäkringsanstaltens verksamhet*, utöver det ordinarie anslaget, för budgetåret 1925—1926 anvisat ett extra förslagsanslag av 1,346,500 kronor.

4:o) I förslaget till riksstat har Eders Kungl. Maj:t upptagit det ordinarie förslagsanslaget till kostnader enligt 19 och 37 §§ i lagen om försäkring för olycksfall i arbete med oförändrat belopp, 150,000 kronor.

Då förevarande anslag vid 1923 års riksdag bestämdes till nu utgående belopp, föranleddes höjningen i anslaget av då rådande ekonomiska förhållanden. Som emellertid numera någon bättring inträtt i den ekonomiska situationen, har riksdagen, som inhämtat upplysning rörande bruttoutgifter och inkomster för anslaget under senare halvåret 1924, ansett en nedsättning av anslaget till 100,000 kronor kunna ske.

Riksdagen har alltså minskat ordinarie förslagsanslaget till *kostnader enligt 19 och 37 §§ i lagen om försäkring för olycksfall i arbete*, nu 150,000 kronor, med 50,000 kronor till 100,000 kronor.

5:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 4) att för riksförsäkringsanstaltens dödsfallersättningar i anledning av livförsäkring i samband med lån ur statens egnahemslånefond för budgetåret 1925—1926 anvisa ett extra förslagsanslag av 5,000 kronor.

Riksdagen, som icke haft något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag, har alltså för *riksförsäkringsanstaltens dödsfallersättningar i anledning av livförsäkring i samband med lån ur statens egnahemslånefond* för budgetåret 1925—1926 anvisat ett extra förslagsanslag av 5,000 kronor.

6:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 5) att höja det ordinarie förslagsanslaget till statens bidrag till fiskares försäkring, nu 15,000 kronor, med 20,000 kronor till 35,000 kronor.

Riksdagen, som funnit sig böra bifalla Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning, får alltså anmäla, att riksdagen höjt det ordinarie förslagsanslaget till *statens bidrag till fiskares försäkring*, nu 15,000 kronor, med 20,000 kronor till 35,000 kronor.

7:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 6)

dels bestämma antalet ordinarie befattningar hos försäkringsrådet på följande sätt:

Befattning	Lönegrad
1 president	A 3
2 försäkringsråd	B 30
1 sekreterare	B 24

1 notarie	B 21
1 kansliskrivare	B 11
1 expeditionsvakt	B 5
1 kanslibitråde	B 4;

dels godkänna följande stat för försäkringsrådet, att tillämpas från och med budgetåret 1925—1926:

Stat.

	Kronor.
Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsanslag	65,900
Vikariatsersättningar, förslagsanslag	2,000
Arvode à 4,000 kronor till en var av två representanter för arbetsgivare och två representanter för arbetare	16,000
<u>Summa kronor</u>	<u>83,900;</u>

dels ock höja det ordinarie förslagsanslaget till försäkringsrådet, nu 83,000 kronor, med 900 kronor till 83,900 kronor.

Eders Kungl. Maj:ts förslag ifråga om anslagen till försäkringsrådet har icke givit riksdagen anledning till annan erinran, än att riksdagen med hänsyn till sitt beslut angående ordnandet av kvinnliga befattningshavares avlöningsförhållanden ansett anslagsposten för avlöningar till ordinarie tjänstemän kunna nedsättas med i runt tal 300 kronor, varjämte iakttagits den av riksdagen beslutade ändrade benämningen å kanslibitrådesbefattningar.

Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen

dels bestämt antalet ordinarie befattningar hos försäkringsrådet på följande sätt:

Befattning	Lönegrad
1 president	A 3
2 försäkringsråd	B 30
1 sekreterare	B 24
1 notarie	B 21
1 kansliskrivare	B 11
1 expeditionsvakt	B 5
1 kontorsbiträde	B 4;

dels godkänt följande stat för försäkringsrådet, att tillämpas från och med budgetåret 1925—1926:

Stat.

	Kronor.
Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsanslag	65,600
Vikariatsersättningar, förslagsanslag	2,000
Arvode à 4,000 kronor till en var av två representanter för arbetsgivare och två representanter för arbetare	16,000
<u>Summa kronor</u>	<u>83,600;</u>

dels ock höjt det ordinarie förslagsanslaget till försäkringsrådet, nu 83,000 kronor, med 600 kronor till 83,600 kronor.

8:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 7) och under hänvisning till vad under nästföregående punkt anförts får riksdagen anmäla, att riksdagen för *upprätthållande av försäkringsrådets verksamhet* för budgetåret 1925—1926 anvisat ett extra förslagsanslag av 26,000 kronor.

9:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 8)

dels bestämma antalet ordinarie befattningar hos socialstyrelsen på följande sätt:

Befattning	Lönegrad
1 generaldirektör, arvode enligt 5 § i avlöningsreglementet å 19,000 kronor	
5 byråchefer	B 30
1 förste byråingenjör	B 26
3 sekreterare	B 26
1 sekreterare och inspektörsassistent	B 26
3 förste aktuarier	B 24
4 aktuarier	B 21
1 bibliotekarie och arkivarie	B 21
1 byråingenjör	B 21
7 kansliskrivare	B 11
1 förste expeditionsvakt	B 7
8 förste kanslibiträden	B 7
2 expeditionsvakter	B 5
12 kanslibiträden	B 4
1 skrivbiträde	B 2;

dels godkänna följande stat för socialstyrelsen, att tillämpas från och med budgetåret 1925—1926:

Stat.	Kronor
Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsanslag	295,000
Vikariatsersättningar, förslagsanslag	5,000
Arvoden å 2,000 kronor till två fullmäktige	4,000
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m.	25,400
	Summa kronor 329,400;

dels ock höja det ordinarie förslagsanslaget till socialstyrelsen, nu 312,000 kronor, med 17,400 kronor till 329,400 kronor.

Innebörden av Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag är, bland annat, att de nu till 15:e lönegraden hänfödda förste byråingenjörs- och sekreterarebefattningarna samt sekreterar- och inspektörsassistentbefattningen hos socialstyrelsen skulle uppflyttas till 16:e lönegraden — motsvarande i den av riksdagen antagna nya löneplanen 26:e lönegraden.

Allmänna civilförvaltningens lönenämnd hade i sitt i ärendet först avgivna utlåtande till uppflyttning i högre lönegrad föreslagit allenast sekreterarbefattningen å socialstyrelsens byrå för sociala frågor i allmänhet och förste byråingenjörstjänsten å byrån för arbetarskyddsärenden. I sitt sedermera avgivna utlåtande har nämnden emellertid till dylik uppflyttning jämväl föreslagit sekreteraren och inspektörsassistenten å byrån för sjukkasseväsendet m. m.

Utöver dessa tjänster har alltså Eders Kungl. Maj:t ansett sig böra till uppflyttning föreslå ytterligare två befattningar hos styrelsen, nämligen de två övriga sekreterarbefattningarna. De kompetensfordringar och de krav på kvalificerat arbete, lönenämnden för en uppflyttning till 16:e lönegraden uppställt, hava nämligen synts Eders Kungl. Maj:t i lika hög grad vara förhanden beträffande sekreterarna å styrelsens byrå för arbetarskyddsärenden och å byrån för lag- och administrativa ärenden som beträffande sekreteraren å byrån för sociala frågor i allmänhet. Vad särskilt kompetensfordringarna beträffade, vore dessa lägre för sistnämnda befattning än för de två andra sekreterarbefattningarna.

Riksdagen vill för sin del erinra, att enligt av besparingskommittén avgivet förslag beträffande ordnandet av socialförsäkringen vissa förändringar i socialstyrelsens organisation äro ifrågasatta. Vid sådant förhållande och då med all sannolikhet denna fråga inom den närmaste framtiden torde komma att upptagas till prövning, har riksdagen ansett mindre lämpligt att nu företaga någon ändring i tjänstemännens lönegradsplacering, utan torde spörsmålet härom böra avgöras först i sammanhang med organisationsfrågan.

På grund av denna riksdagens ståndpunkt kan anslagsposten för avlöningar till ordinarie tjänstemän nedsättas med i runt tal 5,000 kronor. Härutöver kan emellertid posten i fråga ytterligare jämkas med hänsyn till riksdagens beslut i fråga om kvinnliga befattningshavares avlöningsförhållanden. Riksdagen har begränsat posten till 285,000 kronor samt bestämt ordinarie anslaget till socialstyrelsen till 319,400 kronor.

Riksdagen, som i övrigt ej funnit anledning till annan erinran mot Eders Kungl. Maj:ts förslag än att riksdagen på grund av sitt nyssberörda beslut beträffande de kvinnliga befattningshavarnas avlöningsförhållanden iakttagit den förändrade benämningen å vissa biträdesbefattningar, får alltså anmäla, att riksdagen

dels bestämt antalet ordinarie befattningar hos socialstyrelsen på följande sätt:

Befattning	Lönegrad
1 generaldirektör, arvode enligt 5 § i avlöningsreglementet å 19,000 kronor	
5 byråchefer	B 30
3 förste aktuarier	B 24
1 förste byråingenjör.....	B 24
3 sekreterare	B 24

1 sekreterare och inspektörsassistent	B 24
4 aktuarier	B 21
1 bibliotekarie och arkivarie	B 21
1 byråingenjör	B 21
7 kansliskrivare	B 11
1 förste expeditionsvakt	B 7
8 kanslibiträden	B 7
2 expeditionsvakter	B 5
12 kontorsbiträden	B 4
1 skrivbiträde	B 2;

dels godkänt följande stat för socialstyrelsen, att tillämpas från och med budgetåret 1925—1926:

Stat.

	Kronor.
Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsanslag	285,000
Vikariatsersättningar, förslagsanslag	5,000
Arvoden à 2,000 kronor till två fullmäktige	4,000
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m.	25,400
	Summa kronor 319,400;

dels ock höjt det ordinarie förslagsanslaget till socialstyrelsen, nu 312,000 kronor, med 7,400 kronor till 319,400 kronor.

10:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 9) att för upprätthållande av socialstyrelsens verksamhet, utöver det ordinarie anslaget, för budgetåret 1925—1926 anvisa ett extra anslag av 124,600 kronor.

Vad Eders Kungl. Maj:t under förevarande punkt föreslagit har riksdagen funnit sig böra bifalla.

I detta sammanhang vill riksdagen emellertid hava uttalat önskvärdheten av att socialstyrelsen vid äskande av anslag för kommande budgetår lämnar uppgift om de särskilda kostnader, som föranledas av dess bränslekontrollerande verksamhet. Härvid torde särskilt böra angivas, i vilken omfattning underinspektörerna vid yrkesinspektionen tagas i anspråk för verksamhetens utövande.

Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen för *upprätthållande av socialstyrelsens verksamhet*, utöver det ordinarie anslaget, för budgetåret 1925—1926 anvisat ett extra anslag av 124,600 kronor.

11:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 10) att för budgetåret 1925—1926 anvisa, att ställas till Eders Kungl. Maj:ts förfogande och användas till ersättning åt förlikningsmän m. m. för medling i arbetstvister, ett extra förslagsanslag av 110,000 kronor.

Riksdagen, som icke haft något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag, har alltså för budgetåret 1925—1926 anvisat, att ställas till Eders Kungl. Maj:ts förfogande och användas till *ersättning åt förlikningsmän m. m. för medling i arbetstvister*, ett extra förslagsanslag av 110,000 kronor.

12:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 11) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till bestridande av kostnaderna för *centrala skiljenämnden för vissa arbetstvister* för budgetåret 1925—1926 anvisat ett extra förslagsanslag av 18,700 kronor.

13:o) På grund av Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 12) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, för budgetåret 1925—1926 såsom *bidrag till bestridande av kostnaderna för särskilda skiljedomare i arbetstvister* anvisat ett extra förslagsanslag av 5,000 kronor.

14:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 13) att för befrämjande och organiserande av den offentliga arbetsförmedlingen i riket för budgetåret 1925—1926 anvisa ett extra förslagsanslag av 240,000 kronor.

Riksdagen, som ansett sig böra bifalla Eders Kungl. Maj:ts förslag, har alltså för *befrämjande och organiserande av den offentliga arbetsförmedlingen i riket* för budgetåret 1925—1926 anvisat ett extra förslagsanslag av 240,000 kronor.

15:o) På grund av Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 14) har riksdagen för budgetåret 1925—1926 till *bidrag till resekostnader för medellösa arbetssökande, som av arbetsförmedlingsanstalt anvisats arbete å annan ort än där de vistas*, beviljat ett extra förslagsanslag av 5,000 kronor.

16:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 15) att under avdelningen socialstyrelsen under rubriken Sveriges deltagande i den internationella arbetsorganisationens konferens uppföra ett ordinarie förslagsanslag av 15,000 kronor.

Riksdagen, som funnit sig böra bifalla Eders Kungl. Maj:ts förslag, har alltså under avdelningen socialstyrelsen under rubriken *Sveriges deltagande i den internationella arbetsorganisationens konferens* uppfört ett ordinarie förslagsanslag av 15,000 kronor.

17:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 16)

dels besluta, att avlöningsreglementet för befattningshavare vid statsdepartement och vissa andra verk, tillhörande den civila statsförvaltningen, skall från och med den 1 juli 1925 äga tillämpning jämväl å yrkesinspektisen och assistenter av 2:a klass inom yrkesinspektionen;

dels föreskriva, att de av 1923 års riksdag godkända särskilda bestämmelser beträffande vissa tjänstemän inom yrkesinspektionen skola från och med den 1 juli 1925 i tillämpliga delar gälla jämväl för nyssnämnda yrkesinspektis och assistenter av 2:a klass;

dels bestämma antalet ordinarie befattningar vid yrkesinspektionen på följande sätt:

Befattning	Lönegrad
9 yrkesinspektörer	B 28
1 yrkesinspektis	B 26
9 assistenter av 1:a klass	B 21
2 assistenter av 2:a klass	B 18
18 underinspektörer	B 16;

dels godkänna följande stat för yrkesinspektionen, att tillämpas från och med budgetåret 1925—1926:

Stat.	Kronor.
Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsanslag	272,400
Vikariatsersättningar, förslagsanslag	2,000
Kontorskostnader m. m.	17,100
Summa kronor	291,500;

dels besluta, att, där sådan ordinarie befattningshavare inom yrkesinspektionen, å vilken förenämnda avlöningsreglemente skulle komma att från och med den 1 juli 1925 äga tillämpning, enligt hittills gällande bestämmelser ägt uppbära någon del av avlöningen — såväl i stat upptagen avlöning som provisoriskt avlöningstillägg — i förskott, vid ingången av juli månad 1925 till vederbörande skall på statsverkets bekostnad utbetalas ett belopp, motsvarande vad befattningshavaren skulle hava i den befattning, vederbörande vid utgången av juni månad år 1925 innehar, i förskott uppburit för juli månad år 1925, om de dittillsvarande avlöningsbestämmelserna då fortfarande varit gällande;

dels medgiva, att kostnaderna för berörda övergångsanordning må bestridas av den i ordinarie staten för yrkesinspektionen upptagna anslagsposten för avlöningar till ordinarie tjänstemän;

dels förklara, att övriga av riksdagen med avseende å den definitiva löne-regleringen för statsdepartementet med flera verk lämnade medgivanden må i tillämpliga delar gälla även beträffande nu ifrågakvarande befattningshavare inom yrkesinspektionen;

dels ock höja det ordinarie förslagsanslaget till yrkesinspektionen, nu 269,100 kronor, med 22,400 kronor till 291,500 kronor.

I samband med Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag har riksdagen till behandling förehaft en inom riksdagen väckt motion (II: 80), vari hemstälts, att riksdagen ville

dels besluta, att avlöningsreglementet för befattningshavare vid statsdepartement och vissa andra verk, tillhörande den civila statsförvaltningen, skall från och med den 1 juli 1925 äga tillämpning jämväl å yrkesinspektisen och yrkesinspektrisassistenten inom yrkesinspektionen;

dels föreskriva, att de av 1923 års riksdag godkända särskilda bestämmelser beträffande vissa tjänstemän inom yrkesinspektionen skola från och med den 1 juli 1925 i tillämpliga delar gälla jämväl för nyssnämnda yrkesinspektris och yrkesinspektrisassistenten;

dels bestämma antalet ordinarie befattningar vid yrkesinspektionen på följande sätt:

Befattning	Lönegrad
9 yrkesinspektörer	B 28
1 yrkesinspektris	B 28
9 assistenter ..	B 21
2 yrkesinspektrisassistenten	B 21
18 underinspektörer	B 16;

dels godkänna följande stat för yrkesinspektionen, att tillämpas från och med budgetåret 1925—1926:

	Stat.	Kronor
Avlöningar till ordinarie tjänstemän		275,600:—
Vikariatsersättningar, förslagsanslag		2,000:—
Kontorskostnader m. m.		17,100:—
		Summa kronor 294,700:—

dels besluta, att, där sådan ordinarie befattningshavare inom yrkesinspektionen, å vilken förenämnda avlöningsreglemente skulle komma att från och med den 1 juli 1925 äga tillämpning, enligt hittills gällande bestämmelser ägt uppbära någon del av avlöningen — såväl i stat upptagen avlöning som provisoriskt avlöningstillägg — i förskott, vid ingången av juli månad 1925 till vederbörande skall på statsverkets bekostnad utbetalas ett belopp, motsvarande vad befattningshavaren skulle hava i den befattning, vederbörande vid utgången av juni månad år 1925 innehar, i förskott uppburit för juli månad år 1925, om de dittillsvarande avlöningsbestämmelserna då fortfarande varit gällande;

dels medgiva, att kostnaderna för berörda övergångsordning må bestridas av den i ordinarie staten för yrkesinspektionen upptagna anslagsposten för avlöningar till ordinarie tjänstemän;

dels förklara, att övriga av riksdagen med avseende å den definitiva löne-regleringen för statsdepartement med flera verk lämnade medgivanden må i tillämpliga delar gälla även beträffande nu ifrågakvarande befattningshavare inom yrkesinspektionen;

dels ock höja det ordinarie förslagsanslaget till yrkesinspektionen, nu 269,100 kronor, med 25,600 kronor till 294,700 kronor.

Såsom av statsrådsprotokollet framgår och i förevarande motion erinrats, hava såväl inom allmänna civilförvaltningens lönenämnd som inom socialstyrelsen delade meningar gjort sig gällande beträffande frågan om yrkesinspektrisbefattningens placering i lönegrad. Medan lönenämndens majoritet samt tre reservanter inom socialstyrelsen ansett befattningen böra hänföras till lönegrad, motsvarande den hittillsvarande 16:e i avdelning B av avlöningsreglementets löneplan, har socialstyrelsen funnit en placering i lönegraden B 17 vara påkallad. En reservant inom lönenämnden har ansett, att befattningen bör hänföras till lönegraden B 18 och sålunda helt likställas med manlig yrkesinspektörsbefattning. Samma åsikt hävdas ock i den föreliggande motionen.

Eders Kungl. Maj:t har, såsom nämnts, föreslagit befattningens ifråga hänförande till den nya 26:e lönegraden, motsvarande i den nuvarande löneplanen 16:e lönegraden. Till denna ståndpunkt har ock riksdagen kommit efter prövning av alla på frågan inverkan omständigheter. Riksdagen anser alltså, att med hänsyn till de olika kvalifikationsfordringar, som ställas å yrkesinspektörerna och yrkesinspektrisen, en placering i nuvarande 16:e lönegraden av sistnämnda befattning kan anses skälig.

Vad härefter de kvinnliga assistenternas vid yrkesinspektionen placering i lönehänseende angår, har Eders Kungl. Maj:t ävenledes ansett sig böra följa lönenämndens, av socialstyrelsen biträdda förslag om dessa befattningars placering i nuvarande 11:e lönegraden. I motionen har yrkats, att befattningarna i fråga måtte hänföras till den 13:e lönegraden. Riksdagen som, i likhet med departementschefen, ansett skäligt, att ungefär samma förhållande i avlöningshänseende kommer att råda mellan de manliga och kvinnliga assistenterna som mellan yrkesinspektörerna och yrkesinspektrisen, har sålunda jämväl i denna del funnit sig böra bifalla vad Eders Kungl. Maj:t föreslagit.

I Eders Kungl. Maj:ts förslag hava de kvinnliga assistenterna upptagits under benämning assistenter av 2:a klass och de manliga såsom assistenter av 1:a klass.

Beträffande detta förslag har i den föreliggande motionen anförts, att, då det här ej vore fråga om befattningar, underordnade varandra, utan om ett särskiljande av manliga och kvinnliga befattningar, de kvinnliga assistentbefattningarna borde, oavsett deras inplacering i löneplanen, givas benämning, som åskådliggjorde detta förhållande, exempelvis yrkesinspektrisassistenter. Till denna mening ansluter sig ock riksdagen. Riksdagen har för sin del ansett, att de manliga assistenterna böra benämnas yrkesinspektörsassistenter och att de kvinnliga, på sätt motionären föreslagit, böra erhålla titeln yrkesinspektrisassistenter.

Vad Eders Kungl. Maj:t i övrigt under förevarande punkt föreslagit har icke givit riksdagen anledning till erinran.

Under återopande av vad sålunda anförts, får riksdagen alltså anmäla, att riksdagen i anledning av Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag och ovanberörda motion, II: 80,

dels beslutat, att avlöningsreglementet för befattningshavare vid statsdepartement och vissa andra verk, tillhörande den civila statsförvaltningen, skall från och med den 1 juli 1925 äga tillämpning jämväl å yrkesinspektrisen och yrkesinspektrisassistenter;

dels föreskrivit, att de av 1923 års riksdag godkända särskilda bestämmelser beträffande vissa tjänstemän inom yrkesinspektionen skola från och med den 1 juli 1925 i tillämpliga delar gälla jämväl för nyssnämnda yrkesinspektris och yrkesinspektrisassistenter;

dels bestämt antalet ordinarie befattningar vid yrkesinspektionen på följande sätt:

Befattning	Lönegrad
9 yrkesinspektörer	B 28
1 yrkesinspektris	B 26
9 yrkesinspektörsassistenter	B 21
2 yrkesinspektrisassistenter	B 18
18 underinspektörer	B 16;

dels godkänt följande stat för yrkesinspektionen, att tillämpas från och med budgetåret 1925—1926:

Stat.	Kronor.
Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsanslag	272,400
Vikariatsersättningar, förslagsanslag	2,000
Kontorskostnader m. m.	17,100
	Summa kronor 291,500;

dels beslutat, att, där sådan ordinarie befattningshavare inom yrkesinspektionen, å vilken förenämnda avlöningsreglemente skulle komma att från och med den 1 juli 1925 äga tillämpning, enligt hittills gällande bestämmelser ägt uppbära någon del av avlöningen — såväl i stat upptagen avlöning som provisoriskt avlöningstillägg — i förskott, vid ingången av juli månad 1925 till vederbörande skall på statsverkets bekostnad utbetalas ett belopp, motsvarande vad befattningshavaren skulle hava i den befattning, vederbörande vid utgången av juni månad år 1925 innehar, i förskott uppburet för juli månad år 1925, om de dittillsvarande avlöningsbestämmelserna då fortfarande varit gällande;

dels medgivit, att kostnaderna för berörda övergångsordning må bestridas av den i ordinarie staten för yrkesinspektionen upptagna anslagsposten för avlöningar till ordinarie tjänstemän;

dels förklarat, att övriga av riksdagen med avseende å den definitiva löneregleringen för statsdepartement med flera verk lämnade medgivanden må i tillämpliga delar gälla även beträffande nu ifrågakvarande befattningshavare inom yrkesinspektionen;

dels ock höjt det ordinarie förslagsanslaget till *yrkesinspektionen*, nu 269,100 kronor, med 22,400 kronor till 291,500 kronor.

18:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 17) har riksdagen ur riksstaten utslutit det ordinarie anslaget till *övergångsstat för yrkesinspektionen*.

19:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 18) att för upprätthållande av yrkesinspektionens verksamhet, utöver det ordinarie anslaget, för budgetåret 1925—1926 anvisa ett extra anslag av 78,500 kronor.

Riksdagen, som funnit sig böra bifalla Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag, har alltså för *upprätthållande av yrkesinspektionens verksamhet*, utöver det ordinarie anslaget, för budgetåret 1925—1926 anvisat ett extra anslag av 78,500 kronor.

20:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 19) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, såsom *bidrag till bestridande av kostnaderna för den av föreningen för arbetarskydd i Stockholm anordnade permanenta utställningen av skyddsanordningar mot olycksfall och ohälsa i arbetet* för budgetåret 1925—1926 anvisat ett extra anslag av 3,000 kronor.

21:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 20)

dels bestämma antalet ordinarie befattningar vid statens tvångsarbetsanstalter på följande sätt:

Befattning	Lönegrad
1 direktör	B 27
1 direktör	B 24
1 pastor och förste lärare	B 24
1 kamrerare	B 22
1 assistent av 1:a klass	B 20
1 assistent av 2:a klass	B 18
1 assistent av 3:e klass	B 16
2 assistenter av 4:e klass	B 12
1 trädgårdsmästare	B 12
3 uppsyningsmän	B 10
11 förste förmän	B 8
41 förmän	B 6
3 första vaktfruar	B 6
13 vaktfruar	B 1;

dels godkänna följande stat för statens tvångsarbetsanstalter, att tillämpas från och med budgetåret 1925—1926:

Stat.

A. Avlöningsstat.

<i>Tvångsarbetsanstalten å Svartsjö.</i>	Kronor.
Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsanslag</i>	181,000
Vikariatsersättningar, <i>förslagsanslag</i>	10,000
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m., <i>förslagsanslag</i>	28,500

Tvångsarbetsanstalten i Landskrona.

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsanslag</i>	65,000
Vikariatsersättningar, <i>förslagsanslag</i>	3,000
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m., <i>förslagsanslag</i>	39,500

B. Omkostnadsstat.

Tvångsarbetsanstalten å Svartsjö.

Övriga kostnader för driften, <i>förslagsanslag</i>	147,000
---	---------

Tvångsarbetsanstalten i Landskrona.

Övriga kostnader för driften, <i>förslagsanslag</i>	97,500
---	--------

Summa kronor 571,500;

dels och höja det ordinarie förslagsanslaget till statens tvångsarbetsanstalter, nu 519,500 kronor, med 52,000 kronor till 571,500 kronor.

Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag i vad detsamma avser avlöningsstaten för statens tvångsarbetsanstalt å Svartsjö har icke givit riksdagen anledning till erinran, och har riksdagen ävenledes ansett sig böra bifalla den av Eders Kungl. Maj:t föreslagna höjningen av anslaget till övriga kostnader för driften vid samma anstalt.

I samband med förslag till avlönings- och omkostnadsstater för Landskronaanstalten har departementschefen framlagt förslag om arrendering för

statsverkets räkning av en stiftelsen Hildero tillhörig fastighet. Mot förslaget härutinnan har riksdagen ej heller haft något att erinra. Emellertid anser riksdagen, att, därest det jämväl framdeles kan anses önskligt och nödigt, att staten disponerar fastigheten ifråga, det bör tagas under övervägande, huruvida icke staten bör på de av stiftelsen föreslagna villkoren med äganderätt övertaga densamma.

Vad Eders Kungl. Maj:t i övrigt i skilda hänseenden föreslagit ifråga om Landskronaanstaltens avlönings- och omkostnadsstater, har riksdagen ansett sig böra bifalla. Med hänsyn till riksdagens beslut ifråga om ordnandet av kvinnliga befattningshavares avlöningsförhållanden, skulle det visserligen kunna ifrågasättas att vidtaga viss nedsättning av anslagsposten för avlöningar till ordinarie tjänstemän vid anstalten. Riksdagen har emellertid efter verkställd undersökning ansett detta icke böra ske.

Riksdagen anmäler alltså, att riksdagen

dels bestämt antalet ordinarie befattningar vid statens tvångsarbetsanstalter på följande sätt:

Befattning	Lönegrad
1 direktör	B 27
1 direktör	B 24
1 pastor och förste lärare	B 24
1 kamrerare	B 22
1 assistent av 1:a klass	B 20
1 assistent av 2:a klass	B 18
1 assistent av 3:e klass	B 16
2 assistenter av 4:e klass	B 12
1 trädgårdsmästare	B 12
3 uppsyningsmän	B 10
11 förste förmän	B 8
41 förmän	B 6
3 första vaktfruar	B 6
13 vaktfruar	B 1;

dels godkänt följande stat för statens tvångsarbetsanstalter, att tillämpas från och med budgetåret 1925—1926:

Stat.

A. Avlöningsstat.

	Kronor.
<i>Tvångsarbetsanstalten å Svartsjö.</i>	
Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsanslag</i>	181,000
Vikariatsersättningar, <i>förslagsanslag</i>	10,000
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m., <i>förslagsanslag</i>	28,500
<i>Tvångsarbetsanstalten i Landskrona.</i>	
Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsanslag</i>	65,000
Vikariatsersättningar, <i>förslagsanslag</i>	3,000
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m., <i>förslagsanslag</i>	39,500

B. Omkostnadsstat.

<i>Tvångsarbetsanstalten å Svartsjö.</i>	
Övriga kostnader för driften, <i>förslagsanslag</i>	147,000
<i>Tvångsarbetsanstalten i Landskrona.</i>	
Övriga kostnader för driften, <i>förslagsanslag</i>	97,500
	Summa kronor 571,500;

dels ock höjt det ordinarie förslagsanslaget till *statens tvångsarbetsanstalter*, nu 519,500 kronor, med 52,000 kronor till 571,500 kronor.

22:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 21) att för anordnande av varmvattenberedning och värmeledning inom tvångsarbetsanstalten i Landskrona i enlighet med av departementschefen förordat förslag för budgetåret 1925—1926 anvisa ett extra reservationsanslag av 7,000 kronor.

Med hänsyn till de skäl, som anförts till stöd för Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag, har riksdagen icke velat motsätta sig detsamma. Riksdagen vill emellertid hava uttalat, att ytterligare större inrednings- eller reparationsarbeten icke synas böra vidtagas inom anstalten, förrän full visshet föreligger om att anstalten bör för en mera avsevärd tid framåt användas för sitt ändamål.

Riksdagen har alltså för anordnande av *varmvattenberedning och värmeledning inom tvångsarbetsanstalten i Landskrona* i enlighet med av departementschefen i statsrådsprotokollet över socialärenden den 2 januari 1925 förordat förslag för budgetåret 1925—1926 anvisat ett extra reservationsanslag av 7,000 kronor.

23:o) På grund av Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 22) har riksdagen till *driftkostnader för statens vårdanstalt för alkoholister vid Svartsjö* för budgetåret 1925—1926 anvisat ett extra förslagsanslag av 3,000 kronor.

24:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 23) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till *driftkostnader för statens vårdanstalt för alkoholister i Landskrona* för budgetåret 1925—1926 anvisat ett extra förslagsanslag av 2,000 kronor.

25:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 24) att för budgetåret 1925—1926 anvisa

dels till avlöningar och vikariatsersättningar åt befattningshavare vid statens vårdanstalt å Venngarn för alkoholister ett extra anslag av 41,945 kronor,

dels ock till bidrag till driftkostnaderna i övrigt vid samma anstalt ett extra förslagsanslag av 39,000 kronor.

Vad Eders Kungl. Maj:t under förevarande punkt i skilda hänseenden föreslagit har icke givit riksdagen anledning till erinran, och får riksdagen alltså anmäla, att riksdagen för budgetåret 1925—1926 anvisat

dels till *avlöningar och vikariatsersättningar åt befattningshavare vid statens vårdanstalt å Venngarn för alkoholister* ett extra anslag av 41,945 kronor;

dels ock till *bidrag till driftkostnaderna i övrigt vid samma anstalt* ett extra förslagsanslag av 39,000 kronor.

26:o Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 25) att för budgetåret 1925—1926 anvisa

dels såsom bidrag till erkända och enskilda alkoholistanstalters driftkostnader ett extra förslagsanslag av 90,000 kronor,

dels till bestridande av statens kostnader för farliga alkoholister, handräckning, läkarutlåtanden, vittnesersättningar m. m. ett extra förslagsanslag av 5,000 kronor,

dels ock till sakkunnigt biträde hos socialstyrelsen för ärenden rörande alkoholistvården ett extra anslag av 3,600 kronor,

ävensom medgiva,

dels att av ovannämnda anslag till erkända och enskilda alkoholistanstalters driftkostnader må kunna till erkända alkoholistanstalten Hemmet Gunnarskog för budgetåret 1925—1926 utgå bidrag till driftkostnaderna med ej mindre ett belopp av en krona för dag och vårdplats, än även ett belopp för vård dag, som med en krona understiger det till övriga erkända alkoholistanstalter utgående statsbidraget,

dels ock att jord, som står under kronans omedelbara disposition eller som tillhör någon av de under bruk och bergverk för nödigt skogs fång upplåtna allmänningar eller någon av de genom domänstyrelsens försorg utarrenderade kronoegendomar, vilka icke upplåtits till förenade mötespassvolanskassornas fond, stuterierna eller Vadstena krigsmanshusfond, må, efter av Eders Kungl. Maj:t i varje särskilt fall verkställd prövning, utan särskild ersättning till kronan på de villkor i övrigt, Eders Kungl. Maj:t kan finna skäligt bestämma, upplåtas till landsting, kommun, förening, stiftelse eller annan för anordnande av allmän alkoholistanstalt.

Riksdagen, som icke haft något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, får alltså anmäla, att riksdagen för budgetåret 1925—1926 anvisat

dels såsom bidrag till erkända och enskilda alkoholistanstalters driftkostnader ett extra förslagsanslag av 90,000 kronor,

dels till bestridande av statens kostnader för farliga alkoholister, handräckning, läkarutlåtanden, vittnesersättningar m. m. ett extra förslagsanslag av 5,000 kronor,

dels ock till sakkunnigt biträde hos socialstyrelsen för ärenden rörande alkoholistvården ett extra anslag av 3,600 kronor;

ävensom medgivit,

dels att av ovannämnda anslag till erkända och enskilda alkoholistanstalters driftkostnader må kunna till erkända alkoholistanstalten Hemmet Gunnarskog för budgetåret 1925—1926 utgå bidrag till driftkostnaderna med ej mindre ett belopp av en krona för dag och vårdplats, än även ett belopp för vård dag, som med en krona understiger det till övriga erkända alkoholistanstalter utgående statsbidraget,

dels ock att jord, som står under kronans omedelbara disposition eller som tillhör någon av de under bruk och bergverk för nödigt skogs fång upplåtna allmänningar eller någon av de genom domänstyrelsens försorg utarrenderade kronoegendomar, vilka icke upplåtits till förenade mötespass-

volanskassornas fond, stuterierna eller Vadstena krigsmanshusfond, må, efter av Eders Kungl. Maj:t i varje särskilt fall verkställd prövning, utan särskild ersättning till kronan på de villkor i övrigt, Eders Kungl. Maj:t kan finna skäligt bestämma, upplätas till landsting, kommun, förening, stiftelse eller annan för anordnande av allmän alkoholistanstalt.

27:o) Beträffande det ordinarie förslagsanslaget till sjukkasseeväsendets befrämjande kommer riksdagen att framdeles anmäla sitt beslut.

28:o) På grund av Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 27) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till bestridande av kostnaderna för *arbetsrådet* för budgetåret 1925—1926 anvisat ett extra förslagsanslag av 61,150 kronor.

29:o) Beträffande Eders Kungl. Maj:ts förslag rörande det ordinarie förslagsanslaget till pensionsstyrelsen (punkt 28) kommer riksdagen att framdeles anmäla sitt beslut.

30:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 33) att till ersättning åt postverket för dess bestyr med pensionsutbetalningar för budgetåret 1925—1926 anvisa ett extra förslagsanslag av 290,000 kronor.

Riksdagen, som icke funnit skäl till erinran mot Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag, har alltså till *ersättning åt postverket för dess bestyr med pensionsutbetalningar* för budgetåret 1925—1926 anvisat ett extra förslagsanslag av 290,000 kronor.

31:o) Med bifall till vad Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen (punkt 34) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, för beredande av *ersättning till häradskrivarna för upprättande av de i 14 § av lagen om allmän pensionsförsäkring omförmälda förteckningar* för budgetåret 1925—1926 beviljat ett extra förslagsanslag av 50,000 kronor.

32:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 35) att höja det ordinarie förslagsanslaget till fattigvården i allmänhet, nu 900,000 kronor, med 100,000 kronor till 1,000,000 kronor.

Riksdagen, som icke haft något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, har alltså höjt det ordinarie förslagsanslaget till *fattigvården i allmänhet*, nu 900,000 kronor, med 100,000 kronor till 1,000,000 kronor.

33:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 36) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till *understöd åt svenska fattigvårdsförbundet* för budgetåret 1925—1926 anvisat ett extra anslag av 20,000 kronor.

34:o) På grund av Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 37) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, för budgetåret 1925—1926 till *statsinspektion av fattigvården* anvisat ett extra anslag av 49,650 kronor.

35:o) Med anledning av Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 38) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, för budgetåret 1925—1926 till beredande av statsbidrag till *uppförande eller inrättande av i lagen om fattigvården avsedda arbetshem* anvisat ett extra förslagsanslag av 60,000 kronor.

36:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 39) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, för budgetåret 1925—1926 till beredande av statsbidrag till *driftkostnaderna vid i lagen om fattigvården avsedda arbetshem* anvisat ett extra förslagsanslag av 45,000 kronor.

37:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 40) att *dels* under avdelningen fattigvård och barnavård under rubriken skydds-*uppfost*ran uppföra ett ordinarie förslagsanslag av 187,000 kronor;

dels medgiva, att statsbidrag för barn, omhändertagna för skydds*uppfost*ran, må från och med år 1926 utgå enligt följande grunder:

a) till barnavårdsnämnd utgår för barn, som omhändertagits för skydds-*uppfost*ran men ej är skyddshemselev, årligt statsbidrag, om barnet överlämnats till enskilt hem, med 50 kronor och, om det överlämnats till barnhem, med 80 kronor, eller det lägre belopp, vartill i någotdera fallet kostnaden uppgått, och

b) till styrelse för skyddshem utgår för skyddshemselev årligt statsbidrag, om eleven *uppfost*ras inom skyddshemmet, med 200 kronor och, om han *uppfost*ras utom detsamma, med 50 kronor, eller det lägre belopp, vartill i någotdera fallet kostnaden uppgått;

dels medgiva, att från oförmälda förslagsanslag för skydds*uppfost*ran må från och med år 1926 i enlighet med av departementschefen angivna grunder utgå hyra för av vissa föreningar anordnade skyddshem samt ersättning för icke belagda platser i sådana skyddshem m. m.;

dels ock medgiva, att från berörda förslagsanslag må till arvode åt en skyddshemsinspektör från och med den 1 januari 1926 tills vidare utgå ett belopp av högst 2,500 kronor för år räknat.

Vad först beträffar de av Eders Kungl. Maj:t föreslagna grunderna för ifrågavarande statsbidrags utgående, har riksdagen vid prövningen av detsamma funnit sig kunna helt ansluta sig till Eders Kungl. Maj:ts förslag i denna del. Riksdagen medgiver alltså, att statsbidrag för vård i enskilt hem av barn, som omhändertagits till skydds*uppfost*ran — vilket bidrag för närvarande utgår för av barnavårdsnämnd i enskilt hem utackorderat barn med hälften av nämndens kostnader, dock ej över 50 kronor — bestämmes att utgå med ett fixt belopp av sagda storlek eller det lägre belopp, vartill kostnaden uppgått, samt att bidrag för vård i barnhem må jämväl hädanefter utgå enligt nu gällande grunder. Likaså medgiver riksdagen, att styrelse för skyddshem må äga att för skyddshemselev uppbära årligt statsbidrag, om eleven *uppfost*ras inom skyddshemmet med 200 kronor, och, om han *uppfost*ras utom detsamma, med 50 kronor eller det lägre belopp, vartill i någotdera fallet kostnaden uppgått.

Såsom i statsrådsprotokollet erinrats, skola enligt 43 § 2 och 3 mom. i lagen om samhällets barnavård vissa grupper av vanartade, där så kan ske, *uppfost*ras avskilda från andra vanartade i särskilda skyddshem. Detta gäller sådana vanartade barn, vilka på grund av sin ålder eller vanartens beskaffenhet eller på grund av kropps- eller sinnessjukdom, vanförhet eller

annan kroppslig eller andlig brist eller svaghet icke lämpligen kunna uppfostras i de vanliga skyddshemmen.

Enligt fattigvårdslagstiftningskommitténs förslag skulle staten själv anordna anstalter för dessa kategorier eller åtminstone helt ansvara för driftkostnaderna. För gossarnas räkning skulle staten enligt erbjudande av styrelsen för föreningen till minne av Konung Oscar I och Drottning Josephina övertaga åkerbrukskolonien Hall. Beträffande flickorna åter skulle uppfostringsverksamheten handhas av en enskild stiftelse.

I propositionen nr 150 vid 1924 års riksdag framlades emellertid en i viss mån annan plan för lösning av denna anstaltsfråga. Bland annat med hänsyn därtill, att det av ekonomiska skäl vore önskvärt att undvika anordnande av nya statsanstalter, ifrågasattes att hela den uppfostringsverksamhet, varom här vore fråga, skulle bedrivas av ett antal föreningar och stiftelser i av dem redan tillhöriga eller för ändamålet anordnade anstalter. I propositionen meddelades, att Oscar-Josephina-föreningen, svenska diakonissällskapet, samariterhemmet i Uppsala, diakonissanstalten i Härnösand och Drottning Sophias skyddshem ställt sig tillmötesgående gentemot till dem riktade förslag att komma staten till hjälp i förevarande hänseende, förstnämnda förening beträffande gossarna samt de övriga i fråga om flickorna.

Sedan styrelserna för nämnda fem institutioner anmodats att inkomma med förslag till avtal mellan Eders Kungl. Maj:t och kronan, å ena, samt institutionerna, å andra sidan, angående deras medverkan i det ifrågasatta uppfostringsarbetet samt styrelserna, med undantag av styrelsen för diakonissanstalten i Härnösand, inkommit med sådana förslag eller med yttranden, däri föreslagits grunder för de blivande avtalen, har nu departementschefen redogjort för dessa förslag samt angivit sin ståndpunkt till desamma.

Vad Eders Kungl. Maj:t härutinnan föreslagit, har riksdagen ansett sig kunna bifalla, med undantag av att riksdagen funnit det med styrelsen för samariterhemmet i Uppsala ifrågasatta avtalet icke böra komma till stånd. De kostnader, statsverket härigenom skulle påtaga sig, synas nämligen riksdagen alltför höga. Enligt riksdagens mening torde ytterligare undersökning böra verkställas, huruvida icke behovet av anstaltsplatser må kunna fyllas på för statsverket förmånligare villkor. I övrigt vill riksdagen i detta sammanhang endast hava uttalat, att i avtalet med styrelsen för Oscar-Josephina-föreningen tydlig föreskrift torde böra införas, att därest avtalet upphör till följd av uppsägning från statens sida utan att nytt avtal rörande användningen av de nu till uppförande föreslagna byggnaderna träffas mellan staten och föreningen, byggnaderna med tillhörande byggnadstomter skola överlämnas gravationsfria till staten och torde sålunda före avtalets ingående tomternas storlek och läge böra till fullo klarläggas. Likaså torde i nu berörda avtals mom. 5 tydligt böra angivas, att ersättning av statsmedel med i sagda mom. angivna belopp endast utgår för de tider av året, plats icke är belagd.

Vidkommande härefter de ifrågasatta bestämmelserna angående skydds-

hemsavgift och kommunens rätt till ersättning av landstinget för erlagd skyddshemsavgift samt angående högsta belopp för enskild försörjningspliktigs ersättningskyldighet till barnavårdsnämnd hava desamma synts riksdagen lämpliga och väl avvägda.

Vad slutligen de av departementschefen framlagda kostnadsberäkningarna beträffar, hava dessa icke givit riksdagen anledning till annan erinran än som föranledes av riksdagens ovan angivna ståndpunkt till det ifrågasatta avtalet med styrelsen för samariterhemmet i Uppsala samt att riksdagen ansett, att vid en förhöjning till 2,500 kronor av det för skyddshemsinspektören avsedda arvodet tillfällig löneförbättring icke bör tillkomma honom. På grund härav har det av Eders Kungl. Maj:t äskade anslaget, 187,000 kronor, nedsetts till i avrundat tal 180,000 kronor.

Under återopande av vad sålunda anförts får riksdagen alltså anmäla, att riksdagen

dels under avdelningen fattigvård och barnavård under rubriken *skydds-
uppfostran* uppfört ett ordinarie förslagsanslag av 180,000 kronor;

dels medgivit, att statsbidrag för barn, omhändertagna för skydds-
uppfostran, må från och med år 1926 utgå enligt följande grunder:

a) till barnavårdsnämnd utgår för barn, som omhändertagits för skydds-
uppfostran men ej är skyddshemselev, årligt statsbidrag, om barnet över-
lämnats till enskilt hem, med 50 kronor och, om det överlämnats till barn-
hem, med 80 kronor, eller det lägre belopp, vartill i någotdera fallet kost-
naden uppgått, och

b) till styrelse för skyddshem utgår för skyddshemselev årligt statsbidrag,
om eleven uppfostras inom skyddshemmet, med 200 kronor och, om han
uppfostras utom detsamma, med 50 kronor, eller det lägre belopp, vartill i
någotdera fallet kostnaden uppgått;

dels medgivit, att från omförmälda förslagsanslag för skydds-
uppfostran må från och med år 1926 i enlighet med av departementschefen i statsråds-
protokollet över socialärenden den 2 januari 1925 angivna grunder utgå
hyra för av vissa föreningar anordnade skyddshem samt ersättning för icke
belagda platser i sådana skyddshem m. m.;

dels ock medgivit, att från berörda förslagsanslag må till arvode åt en
skyddshemsinspektör från och med den 1 januari 1926 tills vidare utgå ett
belopp av högst 2,500 kronor för år räknat.

38:o) I enlighet med vad Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen (punkt
41) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till
understöd åt frälsningsarméns räddningshem för budgetåret 1925—1926 anvisat
ett extra anslag av 6,000 kronor.

Medicinalstaten samt hälso- och sjukvården.

39:o) Beträffande Eders Kungl. Maj:ts förslag rörande ordinarie förslags-
anslaget till medicinalstyrelsen (punkt 42) kommer riksdagen att framdeles
anmäla sitt beslut.

40:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 43) att för upprätthållande av medicinalstyrelsens verksamhet, utöver det ordinarie anslaget, för budgetåret 1925—1926 anvisa ett extra anslag av 28,700 kronor.

Riksdagen har icke funnit skäl till erinran mot Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag och har sålunda för *upprätthållande av medicinalstyrelsens verksamhet*, utöver det ordinarie anslaget, för budgetåret 1925—1926 anvisat ett extra anslag av 28,700 kronor.

41:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 44) att för upprätthållande av driften vid statens bakteriologiska laboratorium, utöver det ordinarie anslaget, för budgetåret 1925—1926 anvisa ett extra anslag av 41,800 kronor.

Vad Eders Kungl. Maj:t under förevarande punkt föreslagit har icke givit riksdagen anledning till erinran, och får riksdagen alltså anmäla, att riksdagen för *upprätthållande av driften vid statens bakteriologiska laboratorium*, utöver det ordinarie anslaget, för budgetåret 1925—1926 anvisat ett extra anslag av 41,800 kronor

42:o) På grund av Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 45) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till *upprätthållande av driften vid statens rättskemiska laboratorium*, utöver det ordinarie anslaget, för budgetåret 1925—1926 anvisat ett extra anslag av 2,400 kronor.

43:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 46) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, *dels* medgivit, att för tiden 1 juli 1925—30 juni 1926 må, utöver tillfällig löneförbättring, utgå ett provisoriskt lönetillägg, för år räknat, till envar av föreståndarna vid statens bakteriologiska laboratorium och statens rättskemiska laboratorium med 900 kronor;

skolande av ifrågavarande provisoriska lönetillägg $\frac{2}{3}$ anses motsvara lön och $\frac{1}{3}$ tjänstgöringspenningar och i tillämpliga delar gälla de bestämmelser, som må komma att utfärdas i fråga om tillfällig löneförbättring för budgetåret 1925—1926 åt viss personal inom den civila statsförvaltningen;

dels ock till beredande av *provisoriskt lönetillägg åt föreståndarna för statens bakteriologiska laboratorium och statens rättskemiska laboratorium* för budgetåret 1925—1926 anvisat ett extra förslagsanslag av 1,800 kronor.

44:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 47) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, för *upprätthållande av driften vid statens farmaceutiska laboratorium* för budgetåret 1925—1926 anvisat ett extra anslag av 18,000 kronor.

45:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 48) *dels* medgiva, att å avlöningsstaten för förste provinsialläkare och provinsialläkare må från och med den 1 juli 1925 uppföras ytterligare tio provinsialläkare, en var med en årlig avlöning av 5,500 kronor, därav 4,000 kronor lön och 1,500 kronor tjänstgöringspenningar, vartill kunna komma två ålderstillägg å lönen, det ena med 500 kronor efter fem år och det andra jämväl med 500 kronor efter ytterligare fem år;

dels föreskriva, att för åtnjutande av de med sagda befattningar förenade avlöningsförmåner skall gälla vad i kungörelsen den 13 juni 1919 angående villkor och bestämmelser för åtnjutande av de från och med år 1920 fastställda avlöningsförmåner och i därtill senare efter riksdagens hörande gjorda tillägg finnes stadgat i fråga om motsvarande befattningar;

dels ock, vid bifall härtill, höja det ordinarie anslaget till förste provinsialläkare och provinsialläkare, nu 1,616,300 kronor, med 55,000 kronor till 1,671,300 kronor.

Riksdagen, som icke haft något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, får alltså anmäla, att riksdagen

dels medgivit, att å avlöningsstaten för förste provinsialläkare och provinsialläkare må från och med den 1 juli 1925 uppföras ytterligare tio provinsialläkare, en var med en årlig avlöning av 5,500 kronor, därav 4,000 kronor lön och 1,500 kronor tjänstgöringspenningar, vartill kunna komma två ålderstillägg å lönen, det ena med 500 kronor efter fem år och det andra jämväl med 500 kronor efter ytterligare fem år;

dels föreskrivit, att för åtnjutande av de med sagda befattningar förenade avlöningsförmåner skall gälla vad i kungörelsen den 13 juni 1919 angående villkor och bestämmelser för åtnjutande av de från och med år 1920 fastställda avlöningsförmåner och i därtill senare efter riksdagens hörande gjorda tillägg finnes stadgat i fråga om motsvarande befattningar;

dels ock höjt det ordinarie anslaget till *förste provinsialläkare och provinsialläkare*, nu 1,616,300 kronor, med 55,000 kronor till 1,671,300 kronor.

46:o) Med anledning av Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 49), har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, för *skrivbiträde och övriga expenser åt förste provinsialläkare ävensom för anställande av biträdande förste provinsialläkare* för budgetåret 1925—1926 anvisat ett extra anslag av 48,400 kronor.

47:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 50) att till bidrag för anskaffande av bostäder åt provinsialläkare å landsbygden för budgetåret 1925—1926 anvisa ett extra reservationsanslag av 40,000 kronor.

Riksdagen, som funnit sig böra bifalla Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag, får alltså anmäla, att riksdagen till *bidrag för anskaffande av bostäder åt provinsialläkare å landsbygden* för budgetåret 1925—1926 anvisat ett extra reservationsanslag av 40,000 kronor.

48:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 51) att till provisoriska lönetillägg åt förste provinsialläkare och provinsialläkare för budgetåret 1925—1926 anvisa ett extra anslag av 245,000 kronor.

Då riksdagen icke haft något att erinra mot beräkningen av förevarande anslag, har riksdagen alltså till *provisoriska lönetillägg åt förste provinsialläkare och provinsialläkare* för budgetåret 1925—1926 anvisat ett extra anslag av 245,000 kronor.

49:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 52) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till beredande av *flyttningsbidrag åt vissa provinsialläkare* för budgetåret 1925—1926 anvisat ett extra förslagsanslag av 5,000 kronor.

50:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 54) att beträffande det ordinarie reservationsanslaget till resestipendier åt förste provinsialläkare m. fl. i riksstaten för budgetåret 1925—1926 icke upptaga något belopp.

I samband med Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag har riksdagen till behandling förehaft två likalydande motioner (I: 146 och II: 205), vari hemställts, att riksdagen måtte för budgetåret 1925—1926 anvisa reservationsanslag:

å 500 kronor till resestipendier åt förste provinsialläkare m. fl.;

å 500 kronor till resestipendium åt vid hospital och asyler anställda läkare;

å 1,000 kronor till ordinarie läkare vid länslasarett m. fl.; samt

å 1,500 kronor till resestipendier åt läkare för studier i tuberkulossjukvård.

Såsom av statsrådsprotokollet framgår, har medicinalstyrelsen i särskilda skrivelser till Eders Kungl. Maj:t hemställt, att anslag för samtliga de under förevarande punkt omförmälda resestipendier måtte för nästkommande budgetår beredas å riksstaten. Departementschefen har emellertid, med hänsyn till att det statsfinansiella läget allt fortfarande syntes påkalla återhållsamhet ifråga om de utgifter, vilka icke kunde betecknas såsom oundgängligen nödvändiga, ansett sig icke kunna tillstyrka medicinalstyrelsens framställningar.

Vid prövning av denna fråga har riksdagen funnit sig böra ansluta sig till Eders Kungl. Maj:ts ståndpunkt. Även om det syntes riksdagen önskligt, att medel för nu ifrågavarande ändamål kunnat anvisas, har riksdagen sålunda på av departementschefen anfört skäl ansett sig icke nu böra upptaga anslag för ändamålet å riksstaten, men vill riksdagen hava uttalat den förhoppningen, att så må kunna ske å riksstaten för budgetåret 1926—1927. Riksdagen vill ock erinra om, att å hittills beviljade anslag till resestipendier åt förste provinsialläkare m. fl. en reservation å 4,500 kronor finnes disponibel samt att mindre reservationer ävenledes finnas tillgängliga å anslagen till läkare vid hospital och asyler, för ordinarie läkare vid länslasarett samt för studier i tuberkulossjukvård.

Riksdagen får sålunda anmäla, att riksdagen beträffande det ordinarie reservationsanslaget till *resestipendier åt förste provinsialläkare m. fl.* i riksstaten för budgetåret 1925—1926 icke upptagit något belopp.

51:o) Med anledning av Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 54) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum,

dels beslutat att beträffande det ordinarie reservationsanslaget till *avlöning åt civila läkarstipendiater* i riksstaten för budgetåret 1925—1926 icke upptaga något belopp,

dels ock medgivit, att av uppkomna reservationer å nämnda anslag må för bestridande av kostnaderna för avlöningsförhöjning åt fyra civila läkarstipendiater under samma budgetår användas ett belopp av 6,000 kronor.

52:o) På grund av Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 55) har riksdagen för beredande av *dyrtidstillägg åt vissa extra provinsialläkare* för budgetåret 1925—1926 anvisat ett extra förslagsanslag av 6,000 kronor.

53:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 56)
dels bestämma antalet ordinarie befattningar vid hospital och asyler på
följande sätt:

Befattning.	I. Läkarpersonal.	Lönegrad.
11 överläkare av 1:a klass		B 29
21 hospitalsläkare av 1:a klass		B 28
4 överläkare av 2:a klass		B 28
27 hospitalsläkare av 2:a klass		B 26
1 läkare vid Visby hospital		B 26
	II. Kontorspersonal.	
2 sysslomän av 1:a klass		B 24
8 sysslomän av 2:a klass		B 22
5 sysslomän av 3:e klass		B 21
13 bokhållare		B 15
15 kassörer		B 11
8 kameralbiträden		B 8
12 förste kanslibiträden		B 7
	III. Sjukvårdspersonal.	
18 uppsyningsmän av 1:a klass		B 14
17 förestånderskor av 1:a klass		B 12
16 uppsyningsmän av 2:a klass		B 10
133 överskötare		B 8
26 förestånderskor av 2:a klass		B 7
694 skötare		B 6
203 översköterskor		B 6
791 sköterskor		B 3
	IV. Ekonomipersonal.	
9 maskinmästare av 1:a klass		B 14
5 maskinmästare av 2:a klass		B 12
10 befallningsmän		B 10
27 hantverksföreståndare av 1:a klass		B 10
24 maskinister av 1:a klass		B 10
14 trädgårdsmästare		B 10
85 hantverksföreståndare av 2:a klass		B 8
17 maskinister av 2:a klass		B 8
11 köksförestånderskor av 1:a klass		B 7
8 magasinsföreståndare		B 7
13 arbetsförestånderskor		B 6
11 bageriförestånderskor		B 6
9 chaufförer		B 6
15 eldare av 1:a klass		B 6

Befattning.	Lönegrad.
77 hantverkare	B 6
4 köksförestånderskor av 2:a klass	B 6
16 post- och stadsbud	B 6
14 tvättförestånderskor av 1:a klass	B 6
69 eldare av 2:a klass	B 5
26 föreståndare i stall, ladugård och svinstall	B 5
1 tvättförestånderska av 2:a klass	B 3

dels godkänna följande stat för hospital och asyler, att tillämpas från och med budgetåret 1925—1926:

Stat.

A. Avlöningsstat.

	Kronor.
Avlöningar till ordinarie befattningshavare, förslagsanslag	7,050,000
Vikariatsersättningar, förslagsanslag	300,000
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m. förslags- anslag	2,025,000

B. Omkostnadsstat.

Övriga kostnader för hospitals underhåll, förslagsanslag	815,000
Summa kronor	10,190,000

dels ock höja det ordinarie förslagsanslaget till hospital och asyler, nu 10,000,000 kronor, med 190,000 kronor till 10,190,000 kronor.

Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag har icke givit riksdagen anledning till annan erinran, än att riksdagen med hänsyn till sitt beslut angående ordnandet av kvinnliga befattningshavares avlöningsförhållanden iakttagit av riksdagen beslutad ändrad benämning å vissa befattningar. Att på grund av innebörden av sagda beslut vidtagna nedsättning av förevarande anslag har riksdagen efter undersökning ansett icke böra ske.

Riksdagen anmäler alltså, att riksdagen

dels bestämt antalet ordinarie befattningar vid hospital och asyler på följande sätt:

I. Läkarpersonal.

Befattning.	Lönegrad.
11 överläkare av 1:a klass	B 29
21 hospitalsläkare av 1:a klass	B 28
4 överläkare av 2:a klass	B 28
27 hospitalsläkare av 2:a klass	B 26
1 läkare vid Visby hospital	B 26

II. Kontorspersonal.

2 sysslomän av 1:a klass	B 24
8 sysslomän av 2:a klass	B 22
5 sysslomän av 3:e klass	B 21
13 bokhållare	B 15

Befattning.	Lönegrad.
15 kassörer	B 11
8 kameralbiträden	B 8
12 kanslibiträden	B 7

III. Sjukvårdspersonal.

18 uppsyningsmän av 1:a klass	B 14
17 förestånderskor av 1:a klass	B 12
16 uppsyningsmän av 2:a klass	B 10
133 överskötare	B 8
26 förestånderskor av 2:a klass	B 7
694 skötare	B 6
203 översköterskor	B 6
791 sköterskor	B 3

IV. Ekonomipersonal.

9 maskinmästare av 1:a klass	B 14
5 maskinmästare av 2:a klass	B 12
10 befallningsmän	B 10
27 hantverksföreståndare av 1:a klass	B 10
14 maskinister av 1:a klass	B 10
14 trädgårdsmästare	B 10
85 hantverksföreståndare av 2:a klass	B 8
17 maskinister av 2:a klass	B 8
11 köksförestånderskor av 1:a klass	B 7
8 magasinsföreståndare	B 7
13 arbetsförestånderskor	B 6
11 bageriförestånderskor	B 6
9 chaufförer	B 6
15 eldare av 1:a klass	B 6
77 hantverkare	B 6
4 köksförestånderskor av 2:a klass	B 6
16 post- och stadsbud	B 6
14 tvättförestånderskor av 1:a klass	B 6
69 eldare av 2:a klass	B 5
26 föreståndare i stall, ladugård och svinstall	B 5
1 tvättförestånderska av 2:a klass	B 3;

dels godkänt följande stat för hospital och asyler, att tillämpas från och med budgetåret 1925—1926:

Stat.

A. Avlöningsstat.

	Kronor.
Avlöningar till ordinarie befattningshavare, förslagsanslag	7,050,000
Vikariatsersättningar, förslagsanslag	300,000
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m., förslagsanslag	2,025,000

B. Omkostnadsstat.

Övriga kostnader för hospitals underhåll, förslagsanslag	815,000
	<u>Summa kronor 10,190,000;</u>

dels ock höjt det ordinarie förslagsanslaget till *hospital och asyler*, nu 10,000,000 kronor, med 190,000 kronor till 10,190,000 kronor.

54:o) Beträffande Eders Kungl. Maj:ts framställning under punkt 57 får riksdagen, under hänvisning till vad under punkt 50 härovan anförts, anmäla, att riksdagen för ordinarie reservationsanslaget till *resestipendier åt vid hospital och asyler anställda läkare* i riksstaten för budgetåret 1925—1926 icke upptagit något belopp.

55:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 58) att till fortsättande av arbetena med anläggning av ett hospital vid Hälsingborg för budgetåret 1925—1926 anvisa ett extra reservationsanslag av 2,500,000 kronor.

I likhet med departementschefen har riksdagen icke funnit anledning till erinran mot de av medicinalstyrelsen framlagda beräkningarna för nu ifrågasvarande byggnadsföretags fullbordande. Då riksdagen jämväl delar departementschefens uppfattning därom, att arbetena böra så skyndsamt som möjligt bedrivas, har riksdagen ock ansett sig böra bevilja det nu äskade anslagsbeloppet.

Riksdagen anmäler alltså, att riksdagen till fortsättande av arbetena med anläggning av ett *hospital vid Hälsingborg* för budgetåret 1925—1926 anvisat ett extra reservationsanslag av 2,500,000 kronor.

56:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 59) att för fortsättande av arbetena med uppförande av paviljonger för oroliga sjuka vid Östersunds hospital må av uppkommande besparingar å de av riksdagen anvisade reservationsanslagen för uppförande av nya paviljongar för oroliga sjuka vid Säters och Västerviks hospital användas ett belopp av 350,000 kronor.

Riksdagen, som icke haft något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förvarande förslag, har alltså beslutat, att för fortsättande av arbetena med uppförande av *paviljonger för oroliga sjuka vid Östersunds hospital* må av uppkommande besparingar å de av riksdagen anvisade reservationsanslagen för uppförande av nya paviljonger för oroliga sjuka vid Säters och Västerviks hospital användas ett belopp av 350,000 kronor.

57:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 60) att för budgetåret 1925—1926 anvisa

dels till avlöningar och vikariatsersättningar m. m. åt befattningshavare vid statens uppfostringsanstalt för sinnesslöa gossar ett extra anslag av 23,305 kronor;

dels till bidrag till driftkostnader i övrigt vid nämnda anstalt ett extra förslagsanslag av 25,500 kronor;

dels ock till vissa reparationsarbeten m. m. vid samma anstalt ett extra reservationsanslag av 17,000 kronor.

Eders Kungl. Maj:ts förslag, i vad detsamma avser anslag för avlöningar

och vikariatsersättningar m. m. åt befattningshavare vid nu ifrågavarande anstalt samt bidrag till driftkostnader i övrigt vid anstalten, har icke givit riksdagen anledning till erinran.

Av det för vissa reparationsarbeten m. m. vid anstalten äskade anslaget å 17,000 kronor skulle enligt Eders Kungl. Maj:ts förslag 1,875 kronor beräknas för utförande av vissa täckdikningsarbeten och 1,150 kronor för anordnande av en slöjdsal. Mot ifrågavarande arbetens utförande för de sålunda beräknade kostnaderna synes någon erinran enligt riksdagens förmenande icke heller kunna framställas. Däremot har riksdagen icke känt sig övertygad om att de underhålls- och förbättringsarbeten å olika anstaltsbyggnader, Eders Kungl. Maj:t föreslagit till utförande, icke skulle kunna på ett tillfredsställande sätt bedrivas och slutföras utan överskridande av de av anstaltsstyrelsen härför begärda medlen. Riksdagen har sålunda ansett att det av Eders Kungl. Maj:t för vissa reparationsarbeten m. m. äskade anslaget kan begränsas till i avrundat tal 10,000 kronor.

Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen för budgetåret 1925—1926 anvisat

dels till avlöningar och vikariatsersättningar m. m. åt befattningshavare vid statens uppfostringsanstalt för sinnesslöa gossar ett extra anslag av 23,305 kronor;

dels till bidrag till driftkostnader i övrigt vid nämnda anstalt ett extra förslagsanslag av 25,500 kronor;

dels till vissa reparationsarbeten m. m. vid samma anstalt ett extra reservationsanslag av 10,000 kronor.

58:o Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 61) att för budgetåret 1925—1926 anvisa

dels till avlöningar och vikariatsersättningar m. m. åt befattningshavare vid statens uppfostringsanstalt för sinnesslöa flickor ett extra anslag av 9,225 kronor;

dels ock till bidrag till driftkostnader i övrigt vid samma anstalt ett extra förslagsanslag av 13,300 kronor.

I en till riksdagen avlåten, den 6 mars 1925 dagtecknad proposition, nr 101, har Eders Kungl. Maj:t emellertid sedermera, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över socialärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att för budgetåret 1925—1926 anvisa

dels till avlöningar och vikariatsersättningar m. m. åt befattningshavare vid statens uppfostringsanstalt för sinnesslöa flickor ett extra anslag av 11,575 kronor;

dels ock till bidrag till driftkostnader i övrigt vid samma anstalt ett extra förslagsanslag av 13,900 kronor.

Vad Eders Kungl. Maj:t i statsverkspropositionen och i nyssberörda proposition, nr 101, föreslagit riksdagen i fråga om anslag till statens uppfostringsanstalt för sinnesslöa flickor har riksdagen i allt väsentligt ansett sig kunna bifalla.

I ett avseende har riksdagen dock funnit sig icke kunna ansluta sig till

Eders Kungl. Maj:ts förslag och gäller detta den av Eders Kungl. Maj:t förordade fördelningen i lön och tjänstgöringspenningar av de till anstaltens föreståndarinna utgående avlöningsförmånerna. Till stöd för förslaget härutinnan har departementschefen anfört, att nu gällande fördelning av löneförmånerna medförde, att handarbetslärarinnan, om hon under tjänstledighet för föreståndarinnan förordnades att uppehålla dennas befattning, i regel icke komme att, fränsett ökad tillfällig löneförbättring, erhålla någon ersättning utöver egen avlöning. Enligt de för anstaltens befattningshavare gällande lönevillkoren vore nämligen handarbetslärarinnan vid sjukdomsfall eller när det erfordrades för beredande av semester eller annan kostnadsfri ledighet skyldig att, om hon förordnades till föreståndarinna, bestrida befattningen mot åtnjutande av de för densamma anslagna tjänstgöringspenningarna eller däremot svarande belopp i stället för egna tjänstgöringspenningar, dock ej längre än sammanlagt tre månader under ett och samma kalenderår. Då det syntes departementschefen billigt, att lärarinnan under dylikt förordnande berättigades att uppbära någon gottgörelse utöver egna avlöningsförmåner och den till 75 kronor för år uppgående ökningen i tillfällig löneförbättring, har departementschefen ansett sig böra förordna, att lönen bestämdes till 1,400 kronor och tjänstgöringspenningarna till 1,000 kronor. Enligt detta förslag komme skillnaden mellan tjänstgöringspenningarna vid de båda befattningarna i fråga att uppgå till 200 kronor för år.

Genomförandet av detta förslag skulle emellertid innebära ett avsteg från den i regel iakttagna principen, att av avlöningsförmåner, som äro uppdelade i lön och tjänstgöringspenningar, ungefär två tredjedelar skola motsvara lön och en tredjedel tjänstgöringspenningar. Riksdagen har därför, såsom ovan nämnts, icke kunnat ansluta sig till förslaget i denna del. Rättelse i det av departementschefen angivna syftet synes emellertid kunna vidtagas på annan väg. Handarbetslärarinnans vid anstalten avlöning är icke uppdelad i lön och tjänstgöringspenningar på sätt nyss sagts, men synes en dylik uppdelning nu böra komma till stånd och därvid bestämmas, att av avlöningen 1,100 kronor skall utgöra lön och 650 kronor tjänstgöringspenningar. Härigenom skulle skillnaden mellan föreståndarinnans och handarbetslärarinnans tjänstgöringspenningar uppgå till 150 kronor.

Under hänvisning till vad sålunda anförts får riksdagen anmäla, att riksdagen för budgetåret 1925—1926 anvisat

dels till avlöningar och vikariatsersättningar m. m. åt befattningshavare vid statens uppfostringsanstalt för sinnesslöa flickor ett extra anslag av 11,575 kronor;

dels ock till bidrag till driftkostnader i övrigt vid samma anstalt ett extra förslagsanslag av 13,900 kronor.

59:o) Beträffande Eders Kungl. Maj:ts förslag under punkt 62 får riksdagen, under hänvisning till vad riksdagen under punkt 50 här ovan anfört, anmäla, att riksdagen för ordinarie reservationsanslaget till *resestipendier åt ordinarie läkare vid länslasarett m. fl.* i riksstaten för budgetåret 1925—1926 icke upptagit något belopp.

60:o) På grund av Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 63) har riksdagen till *täckande av motsedd brist å ordinarie anslaget till underhåll av Järvsö sjukhus för spetälska* för budgetåret 1925—1926 anvisat ett extra anslag av 3,500 kronor.

61:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 64) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till beredande av *understöd åt spetälskesjukas familjer m. m.* för budgetåret 1925—1926 anvisat ett extra anslag av 5,000 kronor.

62:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 66) att höja det ordinarie förslagsanslaget till bidrag till driftkostnaderna vid tuberkulos-sjukvårdsanstalter, nu 2,630,000 kronor, med 170,000 kronor till 2,800,000 kronor.

Riksdagen, som funnit sig böra bifalla Eders Kungl. Maj:ts förslag, får alltså anmäla, att riksdagen höjt det ordinarie förslagsanslaget till *bidrag till driftkostnaderna vid tuberkulossjukvårdsanstalter*, nu 2,630,000 kronor, med 170,000 kronor till 2,800,000 kronor.

63:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 67) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, för beredande av *bidrag till medellösa eller mindre bemedlade personer för resor till och från de statsunderstödda kustsanatorierna* för budgetåret 1925—1926 beviljat ett extra förslagsanslag av 40,000 kronor.

64:o) Beträffande Eders Kungl. Maj:ts förslag under punkt 68 får riksdagen, under hänvisning till vad riksdagen under punkt 50 här ovan anför, anmäla, att riksdagen för ordinarie reservationsanslaget till *resestipendier åt läkare för studier i tuberkulossjukvård* i riksstaten för budgetåret 1925—1926 icke upptagit något belopp.

65:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 69) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, såsom bidrag till upprätthållande av verksamheten vid de genom medel ur Konung Oscar II:s jubileumsfond inrättade *folksanatorierna* för budgetåret 1925—1926 anvisat ett extra anslag av 200,000 kronor.

66:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 70) att *dels* för budgetåret 1925—1926 till statsbidrag för understödjande av dispensärverksamhet anvisa ett extra förslagsanslag av 350,000 kronor, *dels ock* medgiva de av departementschefen i statsrådsprotokollet förordade ändringarna i grunderna för anslagets användning.

Vid den prövning, riksdagen ägnat Eders Kungl. Maj:ts under förevarande punkt framlagda förslag, har riksdagen, vad först angår medicinalstyrelsens av Eders Kungl. Maj:t tillstyrkta förslag om ändring i gällande grunder för beräkning av statsbidrag till dispensärverksamhet, ansett förslaget härutinnan ändamålsenligt och, på sätt departementschefen framhållit, ägnat att förenkla och påskynda arbetet med uträknande av bidragens belopp. Riksdagen har sålunda bifallit Eders Kungl. Maj:ts förslag i denna del.

Vad härefter beträffar Eders Kungl. Maj:ts framställning om åtgärder för möjliggörande av en samorganisation utav statsunderstödd dispensärverk-

samhet och statsunderstödd distriktssjukvård, har riksdagen likaledes funnit de skäl, som till stöd för detta förslag anförts, vara av den art, att riksdagen ansett sig kunna ansluta sig till detsamma. De ändringar i gällande bestämmelser för statsbidrag till dispensärverksamhet och till distriktssjukvård, departementschefen förordat, hava ej heller givit riksdagen anledning till erinran.

Då riksdagen ävenledes ansett sig böra bifalla det av Eders Kungl. Maj:t för nu ifrågavarande ändamål äskade anslagsbeloppet, får riksdagen alltså anmäla, att riksdagen

dels för budgetåret 1925—1926 till statsbidrag för *understödjande av dispensärverksamhet* anvisat ett extra förslagsanslag av 350,000 kronor,

dels ock medgivit de av departementschefen i statsrådsprotokollet över sociallärenden den 2 januari 1925 förordade ändringarna i grunderna för anslaget användning.

67:o) På grund av Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 71) har riksdagen höjt det ordinarie förslagsanslaget till *bekostande av behandling enligt den s. k. ljusmetoden av medellösa med sjukdomen lupus vulgaris behäftade personer från landsorten*, nu 50,000 kronor, med 10,000 kronor till 60,000 kronor.

68:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 72) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, för budgetåret 1925—1926 anvisat

dels såsom *bidrag till upprätthållande av verksamheten vid radiumhemmets poliklinik* ett extra anslag av 15,000 kronor,

dels ock såsom *bidrag till upprätthållande av verksamheten vid hemmets klinik* ett extra förslagsanslag av 28,000 kronor.

69:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 73) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, för beredande av *bidrag till medellösa personer för resor till och från radiumhemmet i Stockholm* för budgetåret 1925—1926 anvisat ett extra förslagsanslag av 15,000 kronor.

70:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 74) att till inköp av två röntgenterapiapparater för radiumhemmet för budgetåret 1925—1926 anvisa ett extra anslag av 35,000 kronor.

Riksdagen, som funnit sig böra bifalla Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag, har alltså till *inköp av två röntgenterapiapparater för radiumhemmet* för budgetåret 1925—1926 anvisat ett extra anslag av 35,000 kronor.

71:o) På grund av Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 75) har riksdagen till *statsbidrag för uppförande, inrättande eller inlösen av epidemisjukhus* för budgetåret 1925—1926 anvisat ett extra förslagsanslag av 1,590,000 kronor.

72:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 76) har riksdagen till *statsbidrag för driften av epidemisjukhus* för budgetåret 1925—1926 anvisat ett extra förslagsanslag av 1,000,000 kronor.

73:o) I en inom riksdagen väckt motion (II: 47) har hemställts, att riksdagen måtte under budgetåret 1925—1926 bevilja sällskapet Eugeniahemmet ett anslag av 10,000 kronor.

Till stöd för sitt förslag har motionären anfört följande:

»Sällskapet Eugeniahemmet, som år 1879 stiftades på initiativ av prinsessan Eugenie, har till uppgift att inom den av detsamma grundade vårdanstalten med cirka 200 vårdplatser lämna vård och erforderlig behandling, uppfostran, skolundervisning och, där så ske kan, yrkesutbildning åt fattiga vanföra och kroniskt sjuka barn från hela landet samt att söka bereda sina därstädes intagna skyddslingar ett hem.

Som av bifogad bilaga 1 framgår, utgöres hemmets klientel av barn från hela Sverige. Antalet skyddslingar utgjorde vid 1924 års början 186, därav $\frac{1}{4}$ tillhörande Stockholms stad och $\frac{3}{4}$ landets olika landstingsområden. Under året intogos 28 och utskrevos 20, varjämte 6 patienter under året avlidit. Vid årets slut var antalet patienter 128.

Eugeniahemmet bedriver såsom här ovan angives sålunda sin verksamhet i stort sett efter samma principer som de statsunderstödda vanförestalterna i Stockholm, Göteborg och Hälsingborg, men intager samtidigt gent emot dessa en alldeles bestämd särställning. Dels har det nämligen för denna anstalt varit möjligt att taga hand om även de allra svåraste invalidfallen, till stor del härstammande från våra tidigare svåra barnförlammnings-epidemier, fall, vilka för långa tider äro i behov av *oavbruten tillsyn och omvårdnad* och som därför landets övriga vanförestalter, för vilka en mera jämn omsättning är nödvändig, icke äro i stånd att emottaga annat än för kortare perioder. Eugeniahemmet har också möjligheter, icke minst tack vare sin speciella hemorganisation, att redan på ett tidigt stadium emottaga de ingalunda sällsynta svåra *invalidfallen inom den tidigaste barnaåldern*, vare sig dessa äro betingade av medfödda defekter och missbildningar eller av medfödda eller i spädbarnsåldern förvärvade förlamningar.

Erfarenheten har nämligen visat, att ett tidigt omhändertagande av dessa småbarn på en anstalt, där de under uppväxtåren stå under noggrann och sakkunnig tillsyn, mången gång kan förhindra en eljest inträdande ökning av invaliditetstillståndet, dels även medföra så pass avsevärda förbättringar, att även ett sådant barn i framtiden kan komma upp till större eller mindre grad av självförsörjning.

Det är sålunda åtskilliga från vanförevårdens synpunkt synnerligen viktiga uppgifter som Eugeniahemmet upptagit på sitt program, uppgifter, vilka de statsunderstödda vanförestalterna med sina hittillsvarande resurser ännu ej sett sig i stånd att lösa. Att denna hemmets verksamhet fyller ett behov, som ej kan åsidosättas och är av allra största betydelse för hela vårt land, framgår bland annat även därav, att de av Kungl. Maj:t tillkallade sakkunniga i sitt 1920 avgivna betänkande angående riktlinjerna för vanförevårdens vidare utveckling uttalade sig för önskvärdheten av inrättande av flera anstalter av Eugeniahemmets typ såsom ett viktigt led i landets vanförevård.

Att landets högsta sjukvårdsmyndighet, medicinalstyrelsen, även delar denna uppfattning angående Eugeniahemmets betydelse för landets vanförevård, framgår till fullo av det yttrande, som densamma den 26 augusti 1924 avgivit med anledning av sällskapet Eugeniahemmets underdåniga fram-

ställning angående erhållande av statsbidrag och vilket yttrande i avskrift bifogas motionen såsom bilaga 2.

Eugeniahemmets verksamhet är av största betydelse icke blott ur ren humanitär synpunkt utan även från statens synpunkt. Denna anstalt bereder nämligen genom sina inom densamma inrättade efter folkskolans plan helt ordnade skolor ett stort antal vanföra barn (för närvarande ett 80-tal) möjlighet att komma i åtnjutande av den skolundervisning, som är av staten anbefalld. Denna Eugeniahemmets skolverksamhet, som bedrivs i långt större omfattning än vid de statsunderstödda vanförestalterna, representerar sålunda ett aldeles påtagligt statsintresse, som ej bör underskattas, särskilt med kännedom om att de av staten understödda anstalterna icke kunna på grund av platsbrist mottaga alla de vanföra barn i skolåldern, som dit anmälas, utan mängen gång måste remittera dem till Eugeniahemmet för att bereda dem tillfälle till undervisning. Och även genom sin sjukvårdande verksamhet söker Eugeniahemmet fylla ett statsintresse, då anstalten på så sätt minskar sina skyddslingars invaliditet och härigenom bereder dem möjlighet att existera såsom helt eller delvis självförsörjande medborgare, varigenom försörjningsplikten från det allmännas sida reduceras.

Att en sådan omfattande verksamhet som Eugeniahemmets med dess nuvarande ringa vårdavgift av 2 kronor per dag ej kan bedrivas utan betydande tillskott från hemmets egna medel, är ju tydligt och framgår även av bifogad bilaga 3, som utgör en sammanställning av Eugeniahemmets inkomster och utgifter under år 1919—1923. År 1922 uppgick den årliga kostnaden per barn till 1,544 kronor per år, av vilket belopp anstalten endast erhöll gottgörelse med 730 kronor och sålunda bidrog med egna medel med ej mindre än 814 kronor. Härtill kommer, att en stor del av hemmets skyddslingar dels åtnjuta vård avgiftsfritt, dels mot reducerad avgift. Eugeniahemmets inkomst- och utgiftsstat har därför ock under de senaste åren att uppvisa ett avsevärt underskott, och skall hemmet kunna bedriva sin verksamhet i samma omfattning som hittills, är ett bidrag från statens sida ofrånkomligt. Anstaltens byggnader äro i behov av omfattande reparationer, vilka år efter år måste uppskjutas och som ej längre låta sig avvisas.

Det kan ej heller anses annat än rimligt, att Eugeniahemmet erhåller bidrag från statens sida, då denna hemmets verksamhet, såsom ovan påvisats, i mångt och mycket måste vara av den art, att den sammanfaller med statens egna intressen och kommer staten delvis till godo.

Frånsett den betydelse, som ett statsbidrag har för Eugeniahemmet ur ekonomisk synpunkt, är ett erhållande av ett dylikt även av ett annat skäl ett *absolut livsvillkor* för hemmets fortsatta verksamhet. I enlighet med föreskrifterna i fattigvårdslagens § 41, mom. 1, får nämligen kommun, från vilken barn blivit å hemmet intaget, ej längre sina utgifter ersatta av vederbörande landsting, enär Eugeniahemmet ej för närvarande åtnjuter statsbidrag, ett förhållande som redan visat en påtagligt ogynnsam inverkan på anstaltens rekrytering. Mången fattig kommun, som önskat få till densamma hörande

medellöst barn intaget å Eugeniahemmet för att därstädes erhålla sin skolundervisning, har av ovan angivna anledning avstått därifrån. Resultatet härav bliver, att just de beklagansvärda barn, som redan på grund av sin vanförhet borde hava rätt påräkna samhällets medkänsla och bistånd, understundom få sitta emellan och sålunda gå miste om en sådan förmån som skolundervisning, vilken i ej ringa grad förmår att skänka dem lindring i deras olycka.

I och med erhållande av statsbidrag bortfaller ifrågavarande olägenhet och Eugeniahemmet blir ur kommunens och landstingets synpunkt jämnställt med landets övriga vanförestalter, ett i allo rimligt förhållande, då ju verksamheten därstädes, såsom ovan anförts, delvis sammanfaller med dessas».

De skäl, motionären anført till stöd för förevarande förslag, hava synts riksdagen vara av den art, att riksdagen funnit sig böra medgiva, att statsbidrag beredes sällskapet Eugeniahemmet. Vad statsbidragets storlek beträffar, har riksdagen emellertid ansett, att detsamma bör begränsas till 5,000 kronor.

Riksdagen har alltså, i anledning av förevarande motion, såsom *bidrag till sällskapet Eugeniahemmets verksamhet* för budgetåret 1925—1926 anvisat ett extra anslag å 5,000 kronor.

74:o Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 77) att höja det ordinarie förslagsanslaget för bidrag till resor för vanföra jämte vårdare till och från vanförestalt eller i samband med sådan anstalt anordnat skol- och uppfostringshem, nu 75,000 kronor, med 10,000 kronor till 85,000 kronor.

Riksdagen, som funnit sig böra medgiva den av Eders Kungl. Maj:t föreslagna höjningen av förevarande anslag, får alltså anmäla, att riksdagen höjt det ordinarie förslagsanslaget för *bidrag till resor för vanföra jämte vårdare till och från vanförestalt eller i samband med sådan anstalt anordnat skol- och uppfostringshem*, nu 75,000 kronor, med 10,000 kronor till 85,000 kronor.

75:o) På grund av Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 78) har riksdagen för *lindring i mindre bemedlade patienters å landsbygden sjukvårdskostnader* för budgetåret 1925—1926 anvisat ett extra förslagsanslag av 12,000 kronor.

76:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 79) att *dels* till bestridande av kostnaderna för statens skola för utbildning av distriktssköterskor för budgetåret 1925—1926 anvisa ett extra förslagsanslag av 8,000 kronor;

dels till stipendier för sjuksköterskor för genomgående av nämnda skola för samma budgetår anvisa ett extra anslag av 16,000 kronor;

dels för beredande av statsbidrag för anställning av distriktssköterskor för samma budgetår anvisa ett extra förslagsanslag av 180,000 kronor;

dels ock medgiva de av departementschefen i statsrådsprotokollet förordade ändringarna i grunderna för sistnämnda anslags användning.

Mot Eders Kungl. Maj:ts förslag att för budgetåret 1925—1926 bibehålla anslagen till distriktssköterskeskolan och till stipendierna för sjuksköterskor vid de för innevarande budgetår anvisade beloppen har riksdagen icke funnit skäl till erinran.

Då riksdagen jämväl ansett sig böra bifalla de av Eders Kungl. Maj:t föreslagna ändrade grunderna för användningen av anslaget till bidrag för anställning av distriktssköterskor samt icke haft något att erinra mot det av Eders Kungl. Maj:t för sistberörda ändamål äskade anslagsbeloppet, får riksdagen alltså anmäla, att riksdagen

dels till bestridande av kostnaderna för *statens skola för utbildning av distriktssköterskor* för budgetåret 1925—1926 anvisat ett extra förslagsanslag av 8,000 kronor,

dels till *stipendier för sjuksköterskor* för genomgående av nämnda skola för samma budgetår anvisat ett extra anslag av 16,000 kronor,

dels för beredande av *statsbidrag för anställning av distriktssköterskor* för samma budgetår anvisat ett extra förslagsanslag av 180,000 kronor,

dels ock medgivit de av departementschefen i statsrådsprotokollet över socialärenden den 2 januari 1925 förordade ändringarna i grunderna för sistnämnda anslags användning.

77:o) I anledning av Eders Kungl. Maj:t därom gjorda framställning (punkt 80) har riksdagen till beredande av *dyrtidshjälp åt distriktssköterskor* för budgetåret 1925—1926 anvisat ett extra förslagsanslag av 5,000 kronor.

78:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 81) att för beredande av statsbidrag till avlöning åt distriktsbarnmorskor för budgetåret 1925—1926 anvisa ett extra förslagsanslag av 560,000 kronor.

Riksdagen, som funnit sig böra bifalla Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag, får alltså anmäla, att riksdagen för beredande av *statsbidrag till avlöning åt distriktsbarnmorskor* för budgetåret 1925—1926 anvisat ett extra förslagsanslag av 560,000 kronor.

79:o) På grund av Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 82) har riksdagen till beredande av *dyrtidshjälp åt distriktsbarnmorskor och vissa av kommun fast anställda barnmorskor* för budgetåret 1925—1926 anvisat ett extra förslagsanslag av 250,000 kronor.

80:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 83) har riksdagen höjt det ordinarie anslaget till *barnmorskeundervisningen och barnbördshusen*, nu 69,383 kronor, med 4,320 kronor till 73,703 kronor.

81:o) På grund av Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 84) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till anordnande av *repetitionskurser för barnmorskor* för budgetåret 1925—1926 anvisat ett extra anslag av 15,500 kronor.

82:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 85) har riksdagen ur riksstaten uteslutit det ordinarie anslaget till *ortopediska institutet*.

83:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 86) att höja det ordinarie förslagsanslaget till Sveriges andel i kostnaderna för den internationella hälsovårdsbyrån i Paris, nu 5,000 kronor, med 1,750 kronor till 6,750 kronor.

Riksdagen, som funnit sig böra bifalla Eders Kungl. Maj:ts förslag såväl beträffande höjningen av nu förevarande anslag som även i fråga om för-

höjningen av Sveriges andel i kostnaderna för byrån under kalenderåren 1924 och 1925, får alltså under nu förevarande punkt anmäla, att riksdagen höjt det ordinarie förslagsanslaget till *Sveriges andel i kostnaderna för den internationella hälsovårdsbyrån i Paris*, nu 5,000 kronor, med 1,750 kronor till 6,750 kronor.

84:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 87) har riksdagen, såsom nyss antytts, till *förhöjning av Sveriges andel i kostnaderna för den internationella hälsovårdsbyrån i Paris för kalenderåren 1924 och 1925* för budgetåret 1925—1926 anvisat ett extra anslag av 5,436 kronor.

85:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 88) att till åtgärder för åstadkommande av förbättrad sjukvård inom rikets ödemarksområden för budgetåret 1925—1926 anvisa ett extra reservationsanslag av 107,000 kronor.

Då riksdagen icke funnit skäl till erinran mot vad Eders Kungl. Maj:t under förevarande punkt i skilda hänseenden föreslagit, får riksdagen sålunda anmäla, att riksdagen till åtgärder för åstadkommande av *förbättrad sjukvård inom rikets ödemarksområden* för budgetåret 1925—1926 anvisat ett extra reservationsanslag av 107,000 kronor.

86:o) I två inom riksdagen väckta, likalydande motioner (I: 48 och II: 66) har hemställts, att riksdagen måtte till stipendier för i statens, landstings eller kommuns tjänst anställda läkare för beivrande av medicinska fortsättningskurser i Stockholm m. m. på extra stat för budgetåret 1925—1926 anvisa ett förslagsanslag, högst 7,500 kronor.

Till stöd för sitt förslag hava motionärerna anfört följande:

»Om också läkarutbildningen i Sverige är synnerligen solid och grundlig, föreligger det likväl — med hänsyn till de medicinska vetenskapernas hastiga utveckling — behov av att läkarna någon gång få tillfälle att utvidga sina kunskaper genom deltagande uti undervisningskurser, anordnade vid sjukhus med mera allsidigt sjukmateriel. I all synnerhet gäller detta om tjänsteläkarna å landsbygden, vilka, såsom oftast ensamma på sin ort, måste behärska de olika medicinska disciplinerna. Man kan därför säga, att det var ett länge känt behov, som blev fyllt, då några specialistutbildade läkare började att försöksvis anordna medicinska fortsättningskurser i Stockholm. Sedan trenne sådana hållits åren 1909, 1911 (med 66 deltagare) och 1913 (med 56 deltagare), ingick den sistnämnda år nybildade »föreningen för medicinska fortsättningskurser» med begäran om statsbidrag till stipendier för landsortsläkare, som önskade deltaga i kurserna. I enlighet med kungl. proposition i frågan beslöt också 1914 års förra riksdag bevilja ett anslag för ändamålet å 4,500 kronor, därvid bestämdes, att stipendiernas storlek skulle vara 300 kronor och att de skulle kunna utgå till läkare, anställda i statens, landstings eller kommuns tjänst.

I föreningens program ingick att tillsvidare anordna fortsättningskurser i Stockholm endast vart annat år. I enlighet härmed höllos sådana åren 1915, 1917, 1919 och 1921, samtliga med statsbidrag, som blev höjt först till 6,000 kronor och slutligen till 12,000 kronor, på det att stipendierna

mätte komma flera tjänsteläkare till del. I samband med sistnämnda ökning av anslaget höjdes även stipendiernas storlek till 400 kronor, varjämte särskilt bidrag skulle utgå till resekostnader för provinsialläkare från övre Norrland.

Kursdeltagarnas antal steg första gången, stipendier kunde utdelas, till 80 och har vid de följande kurserna utgjort respektive 78, 53 och 60 (därav 42 från landsorten).

Sedan 1921 har något statsbidrag för ändamålet icke vidare blivit beviljat, och någon kurs har därför sedan dess icke kunnat komma till stånd. Förra året gjordes ett försök att genom Svensk Läkartidning efterhöra, huruvida deltagare till en ny kurs utan bidrag till kostnaderna kunde beräknas, men endast 11 anmälde sig och därav allenast 5 från landsorten.

Då de flesta tjänsteläkares ekonomi huvudsakligen är beroende av deras dagsinkomst på praktiken, innebär för dem redan ledigheten i och för sig med därtill kommande utgift för vikarie en kännbar ekonomisk uppoffring. Vid sådant förhållande är det lätt att förstå, att det för tjänsteläkarna i allmänhet ställer sig svårt att kunna deltaga i en fortsättningskurs utan bidrag till de direkta kostnaderna för denna.

Uppenbart synes sålunda vara, att, skola de medicinska fortsättningskurserna åter kunna komma till stånd, måste statsbidrag beviljas för ändamålet. Med hänsyn till vikten av att landets läkarkår sättes i tillfälle att uppfriska och vidmakthålla de under studietiden förvärvade kunskaperna samt att göra sig praktiskt förtrogen med nya undersöknings- och behandlingsmetoder på den medicinska vetenskapens område, vore det i hög grad önskvärt, att det icke bleve något ytterligare uppskov med anordnandet av medicinska fortsättningskurser.

Nämnas må också, att medicinalstyrelsen i underdåniga skrivelser den 3 augusti 1921, den 18 augusti 1922, den 19 september 1923 och den 30 augusti 1924 hemställt, att Kungl. Maj:t måtte begära anslag av riksdagen till sådan kurs, om också till ett reducerat belopp. I sistnämnda skrivelse föreslogs sålunda, att 7,500 kronor måtte begäras för ändamålet. Därvid utgick medicinalstyrelsen ifrån, att stipendierna åter skulle sänkas till 300 kronor, och att högst 600 kronor skulle reserveras såsom bidrag till resekostnader för provinsialläkare i övre Norrland. I denna medicinalstyrelsens skrivelse är även omnämnt, att föreningen i fråga meddelat, att den vore beredd att, om anslag till stipendier åter kunde utverkas, anordna medicinsk fortsättningskurs under hösten 1925.»

Riksdagen, som delar motionärernas uppfattning om vikten av att landets läkarkår sättes i tillfälle att uppfriska och vidmakthålla de under studietiden förvärvade kunskaperna samt att göra sig praktiskt förtrogen med nya undersöknings- och behandlingsmetoder på den medicinska vetenskapens område, har i likhet med motionärerna ansett, att ett ytterligare uppskov med återförande å riksstaten av nu ifrågavarande anslag icke bör ske.

Då riksdagen icke heller haft något att erinra emot storleken av det för ändamålet äskade anslaget belopp, får riksdagen sålunda anmäla, att riks-

dagen, med bifall till ovanberörda motioner, till *stipendier för i statens, landstings eller kommuns tjänst anställda läkare för beivrande av medicinska fortsättningskurser i Stockholm m. m.* för budgetåret 1925—1926 anvisat ett extra anslag å 7,500 kronor.

Överståthållarämbetet och landsstaten.

87:o) Beträffande Eders Kungl. Maj:ts förslag rörande ordinarie anslagen *dels* till överståthållarämbetet (punkt 89), *dels* till landshövdingarna (punkt 90), *dels* till befattningshavare vid länsstyrelserna (punkt 91), *dels* till sakkunniga till biträde vid utredningar m. m. (punkt 92), *dels ock* till extra biträde vid länsstyrelserna m. m. (punkt 93) kommer riksdagen att framdeles anmäla sina beslut.

88:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 95) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, för budgetåret 1925—1926 till *ersättning åt lappfogdar m. m.* anvisat ett extra reservationsanslag av 43,550 kronor.

Polisväsendet.

89:o) Beträffande Eders Kungl. Maj:ts förslag rörande ordinarie anslaget till polisväsendet i Stockholm (punkt 98) kommer riksdagen att framdeles anmäla sitt beslut.

90:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 99) att till underhåll av särskild polis för uppdagande av olovlig införsel av spritdrycker m. m. för budgetåret 1925—1926 anvisa ett extra anslag, att utgå av statsverkets fond av rusdrycksmedel, av 150,000 kronor.

Riksdagen, som ansett sig böra bifalla Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag, har alltså till underhåll av *särskild polis för uppdagande av olovlig införsel av spritdrycker m. m.* för budgetåret 1925—1926 anvisat ett extra anslag, att utgå av statsverkets fond av rusdrycksmedel, av 150,000 kronor.

Diverse.

91:o) Beträffande Eders Kungl. Maj:ts förslag rörande ordinarie förslagsanslagen till ålderstillägg (punkt 100) samt till rese- och traktamentspenningar (punkt 101) kommer riksdagen att framdeles anmäla sina beslut.

92:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 102) att höja det ordinarie reservationsanslaget till kommittéer och utredningar genom sakkunniga, nu 100,000 kronor, med 10,000 kronor till 110,000 kronor.

Riksdagen har icke känt sig övertygad om nödvändigheten av den av Eders Kungl. Maj:t föreslagna höjningen av förevarande anslag, utan har anslaget synts böra bestämmas till samma belopp, som för innevarande budgetår.

Riksdagen har alltså upptagit det ordinarie reservationsanslaget till *kommittéer och utredningar genom sakkunniga* med oförändrat belopp, eller 100,000 kronor.

93:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 103) att höja det ordinarie reservationsanslaget till extra utgifter, nu 100,000 kronor, med 10,000 kronor till 110,000 kronor.

Även beträffande ifrågavarande anslag har riksdagen icke blivit övertygad om nödvändigheten av en höjning utan har riksdagen alltså upptagit det ordinarie reservationsanslaget till *extra utgifter* med oförändrat belopp, eller 100,000 kronor.

94:o) Beträffande Eders Kungl. Maj:ts förslag rörande de ordinarie förslagsanslagen dels till skrivmaterialier och expenser, ved m. m. (punkt 104) dels ock till tryckningskostnader (punkt 108) kommer riksdagen att framdeles anmäla sina beslut.

Övriga ordinarie anslag.

95:o) Beträffande övriga ordinarie anslag, som i riksstaten för innevarande budgetår äro uppförda under femte huvudtiteln, har någon ändring icke ifrågasatts.

Riksdagen har i riksstaten för budgetåret 1925—1926 uppfört samtliga de ordinarie anslag under femte huvudtiteln, vilka icke blivit härovan särskilt omförmälda, med oförändrade belopp.

Stockholm den 5 maj 1925.

Med undersåtlig vördnad.